

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**Західноукраїнський національний університет**

**Навчально-науковий інститут міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилишина**

**Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій**

**ПАНАТ (ЛЕВИЦЬКА) Яна Павлівна**

**Просодична організація англomовного політичного дискурсу /  
Prosodic Organization of English Political Discourse**

спеціальність: 035 – Філологія

освітньо-професійна програма – Філологія (германські мови): методика викладання і переклад

Кваліфікаційна робота

Виконав студент групи ФІЛм-21

Я. П. Панат (Левицька)

---

Науковий керівник

---

Кваліфікаційну роботу

допущено до захисту:

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Завідувач кафедри

---

**ТЕРНОПІЛЬ - 2025**

## АНОТАЦІЯ

*Левицька Я. П.* Просодична організація англomовного політичного дискурсу.

Кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «магістр» за спеціальністю В11 Філологія. – Західноукраїнський національний університет, Міністерство освіти і науки України, Тернопіль, 2025.

У кваліфікаційній роботі досліджено просодичні характеристики англomовного політичного дискурсу та їхню роль у формуванні переконливості, прагматичного впливу й комунікативної ефективності політичних виступів. Метою дослідження є з'ясування особливостей просодичної організації політичного мовлення та визначення функцій інтонації, темпу, ритму, паузування й сили голосу в побудові комунікативної стратегії політика.

Досягнення мети забезпечено виконанням таких завдань: аналіз теоретичних засад понять «просодія», «політичний дискурс» та «ораторська комунікація»; огляд класифікацій просодичних засобів; визначення специфіки англomовного політичного виступу та основних чинників його впливовості; обґрунтування методологічних підходів до аналізу просодії; виявлення й опис ключових просодичних параметрів у зразках політичних промов; визначення їхнього функційного навантаження у вираженні переконливості, емоційності та прагматичних намірів мовця.

Матеріалом дослідження є англomовні політичні промови сучасних британських та американських політичних діячів.

Методологічною основою роботи стали функційний, прагматичний, когнітивний та дискурсно-аналітичний підходи, а також сучасні теоретичні моделі політичної комунікації й просодичного аналізу.

Результати дослідження показують, що інтонаційні контури, зміни висоти тону, темп мовлення, ритмічні патерни та паузування виступають ключовими засобами формування сугестивного й переконливого ефекту політичного

дискурсу. Встановлено, що просодія не лише структурує мовлення, а й виконує важливі прагматичні функції — маркує комунікативні акценти, підсилює аргументацію, керує емоційною реакцією аудиторії та формує імідж мовця. Саме взаємодія змістової складової та просодичного оформлення забезпечує ефективність політичної комунікації.

Наукова новизна роботи полягає в комплексному аналізі просодичної організації англomовного політичного дискурсу з урахуванням когнітивних, прагматичних і риторичних чинників, а також у визначенні функцій просодії в комунікативній стратегії політика.

Практичне значення полягає в можливості використання результатів дослідження в подальших розвідках із політичної лінгвістики, риторики та дискурс-аналізу, а також у викладанні курсів з комунікативної лінгвістики, стилістики та публічного мовлення.

**Ключові слова:** просодія, інтонація, політичний дискурс, риторика, темп мовлення, ритм, паузування, сила голосу, комунікативна стратегія, прагматика політичної промови.

## ABSTRACT

*Levytska Y. P. Prosodic Organization of English Political Discourse.*

Master's thesis, specialty B11 "Philology". – West Ukrainian National University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Ternopil, 2025.

This thesis explores the prosodic characteristics of English political discourse and their role in shaping the persuasiveness, pragmatic impact, and communicative effectiveness of political speech. The aim of the study is to identify the specific features of prosodic organization in political communication and to determine the functions of intonation, tempo, rhythm, pausing, and voice intensity in constructing the speaker's communicative strategy.

To achieve this aim, the following objectives were set: to outline the theoretical foundations of the concepts of "prosody," "political discourse," and "public speaking"; to review classifications of prosodic devices; to define the characteristics of English political speech and the main factors contributing to its influence; to substantiate methodological approaches to prosodic analysis; to identify and describe key prosodic parameters in selected political speeches; and to assess their functional significance in expressing persuasiveness, emotionality, and the pragmatic intentions of the speaker.

The material of the study consists of contemporary political speeches delivered by British and American politicians.

The methodological framework includes functional, pragmatic, cognitive, and discourse-analytical approaches, as well as modern theoretical models of political communication and prosodic analysis.

The results of the study demonstrate that intonation patterns, pitch variation, speech tempo, rhythmic structures, and pausing serve as essential tools for creating the suggestive and persuasive effect of political discourse. It is established that prosody not only structures the speech flow but also performs important pragmatic functions—highlighting communicative accents, reinforcing argumentation, guiding the emotional response of the audience, and shaping the speaker's public image. The interaction

between semantic content and prosodic design ensures the overall effectiveness of political communication.

The scientific novelty of the study lies in its comprehensive analysis of the prosodic organization of English political discourse, taking into account cognitive, pragmatic, and rhetorical factors, as well as in identifying the functions of prosody within a politician's communicative strategy.

The practical significance of the research lies in the possibility of applying its findings in further studies of political linguistics, rhetoric, and discourse analysis, as well as in teaching courses in communicative linguistics, stylistics, and public speaking.

**Keywords:** prosody, intonation, political discourse, rhetoric, speech tempo, rhythm, pausing, voice intensity, communicative strategy, pragmatics of political speech.

## ЗМІСТ

<b>ВСТУП</b>	<b>6</b>
<b>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСОДИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ</b>	<b>9</b>
1.1. Поняття та особливості політичного дискурсу	9
1.2. Просодика як компонент усного мовлення	14
1.3. Основні характеристики просодії в політичному дискурсі	19
1.4. Вплив інтонації, темпу, пауз та наголосу на сприйняття політичних виступів	26
<b>Висновки до розділу 1</b>	<b>30</b>
<b>РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛИ АНАЛІЗУ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО МОВЛЕННЯ</b>	<b>33</b>
2.1. Аналіз просодичних особливостей англомовних політичних виступів	33
2.2. Дослідження просодичних параметрів виступів англомовних політиків	41
2.3. Порівняльний аналіз просодичної організації дискурсу різних політичних лідерів	44
2.4. Вплив просодичних характеристик на ефективність політичної комунікації	49
<b>Висновки до розділу 2</b>	<b>51</b>
<b>РОЗДІЛ 3. ПРОСОДИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ</b>	<b>53</b>
3.1. Специфіка інтонаційного оформлення політичних виступів	53
3.2. Темпоральні особливості публічного мовлення політиків	55
3.3. Роль пауз і ритмічної структури в політичній комунікації	58
3.4. Просодичні засоби маніпуляції та переконання в політичному дискурсі	62
<b>Висновки до розділу 3</b>	<b>65</b>
<b>ВИСНОВКИ</b>	<b>68</b>
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</b>	<b>74</b>

## ВСТУП

Сучасний політичний дискурс відіграє ключову роль у формуванні громадської думки, впливі на масову свідомість і прийнятті важливих суспільних рішень. Політики використовують різноманітні мовні засоби для ефективної комунікації зі своїми виборцями, зокрема, лексичні, синтаксичні та стилістичні прийоми. Однак не менш важливою складовою їхнього мовлення є просодика — інтонаційне, ритміко-мелодійне та темпоральне оформлення усної мови. Саме просодичні засоби надають мовленню додаткових смислових відтінків, емоційної виразності та переконливості.

**Актуальність кваліфікаційної роботи магістра** визначається спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень на міждисциплінарний підхід до вивчення просодичної організації політичного англomовного дискурсу. Просодична організація мовлення в політичному дискурсі залишається однією з найменш вивчених, але водночас найважливіших галузей у лінгвістиці. Політичні промови, виступи та дебати покликані не лише інформувати аудиторію, а й впливати на її переконання, створювати певні установки та емоційні стани. Успішні політики використовують просодичні засоби, щоб привернути увагу слухачів, створити ефект довіри та посилити переконливу силу своїх аргументів.

Вивчення просодії англomовного політичного дискурсу особливо важливе в контексті глобалізації та міжнародної комунікації, оскільки англійська мова є основною на світовій політичній арені. Аналізуючи просодичні особливості мовлення англomовних політиків, можна виявити закономірності їхнього впливу на аудиторію та зрозуміти, які інтонаційні засоби є найефективнішими у створенні певного іміджу та просуванні політичних ідей.

**Метою кваліфікаційної роботи магістра** - є дослідження просодичної організації англomовного політичного дискурсу та визначення її ролі у створенні переконливого мовлення.

Для досягнення цієї мети було поставлено такі **завдання**:

1. Охарактеризувати основні особливості політичного дискурсу як типу комунікації.
2. Визначити просодичні параметри усного мовлення та їхню роль у політичному дискурсі.
3. Дослідити інтонаційні, ритмічні, темпоральні та наголошувальні характеристики англомовних політичних виступів.
4. Провести аналіз просодичних засобів впливу в мовленні відомих англомовних політиків.
5. Виявити закономірності використання просодичних засобів для маніпуляції громадською думкою.

**Об'єктом дослідження** є англомовний політичний дискурс, зокрема публічні виступи політичних діячів, а саме - Дональда Трампа, Джона Байдена.

**Предметом дослідження** виступають просодичні характеристики мовлення політиків (інтонація, ритм, темп, наголос, паузи) та їхній вплив на аудиторію.

**Методи дослідження.** Для досягнення поставленої мети та розв'язання визначених завдань ґрунтувалося на використанні загальнонаукових (абстрагування, узагальнення) та емпірико-теоретичних (аналіз, синтез) методів.

1) Метод лінгвістичного спостереження й опису застосовано для систематизації та класифікації ознак політичного дискурсу, а також просодичних засобів англійської мови, реалізованих у промовах Дональда Трампа та Джо Байдена.

2) Метод семантичного й комунікативно-прагматичного аналізу використано для виявлення комунікативно-прагматичних інтенцій у політичних промовах, відібраних для аудитивного та акустичного аналізів, а також для встановлення функціонального навантаження просодичних параметрів у структурі політичного виступу.

3) Експериментально-фонетичне дослідження й обробка його результатів здійснювалися з використанням емпіричних загальнонаукових методів (експеримент, порівняння, вимірювання).

**Наукова новизна дослідження** полягає у встановленні системної взаємодії просодичних параметрів, що забезпечують актуалізацію прагматичних інтенцій в англomовному політичному дискурсі, а також у виокремленні характерних інваріантних та варіантних характеристик просодичної структури політичної промови. У роботі вперше здійснено систематизацію ключових просодичних параметрів (мелодики, темпу, паузації, інтенсивності та тембру) у контексті політичного дискурсу та визначено закономірності їхнього використання політичними ораторами залежно від комунікативної стратегії та жанрово-стильових особливостей промови.

Новим є також поєднання лінгвістичного, прагматичного та дискурсивного підходів до аналізу просодії, що дало змогу виявити її функціональну роль у створенні емоційного впливу, посиленні аргументації та формуванні інтонаційного образу політичного лідера.

**Практична значення роботи** полягає в тому, що її результати можуть бути використані у викладанні навчальних дисциплін з лінгвістики тексту, дискурс-аналізу, фонетики та прагматики мовлення, а також у розробленні спеціальних курсів, присвячених аналізу просодичних характеристик публічної комунікації. Одержані висновки та аналітичні матеріали можуть бути корисними для фахівців-лінгвістів, викладачів та практиків політичної комунікації під час інтерпретації та аналізу англomовних політичних промов.

**Апробація результатів.** Основні положення та висновки магістерського дослідження були апробовані у формі усної доповіді на Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції у філологічних та педагогічних дослідженнях: вітчизняний і міжнародний вимір». Тези доповіді опубліковано у збірнику:

Sushko Z., Levytska Y. Prosodic organization of English political discourse. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні тенденції у філологічних та педагогічних дослідженнях: вітчизняний і міжнародний вимір”, Тернопіль, ЗУНУ, 21 березня 2025 р. С. 55-57.

## РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСОДИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

### 1.1. Поняття та особливості політичного дискурсу

Дискурс – це мова, висловлювання або спосіб говоріння у певному контексті [24, с. 45]. Іншими словами, це те, як ми говоримо на певну тему і що ми передаємо цим способом мовлення [59, с. 17–19]. Це не тільки слова, але й сенси, цінності, переконання, які стоять за цими словами [24, с. 49]. У ширшому сенсі дискурс визначає, як люди організують свої думки, передають ідеї та взаємодіють у соціальному середовищі [59, с. 25]. Він формує певну рамку сприйняття реальності та визначає, які питання вважаються важливими, а які – другорядними [24, с. 54]. Вивчення дискурсу дозволяє зрозуміти, як через мову відбувається вплив на суспільство і яким чином формується громадська думка [59, с. 41]. Відомі доктори наук, філософи, науковці дали своє значення і розуміння поняття «дискурс».

1. Мішель Фуко (Michel Foucault) — філософ, історик  
«Дискурс — це система висловлювань, яка створює знання в певному історичному контексті та формує уявлення про реальність.»[2, с.326]
2. Теун А. ван Дейк (Teun A. van Dijk) — лінгвіст, дослідник медіа  
«Дискурс — це складна комунікативна подія, що включає текст, мовлення, контекст і соціальні структури.»[59, с.203]
3. Норман Фейрклаф (Norman Fairclough) — соціолінгвіст  
«Дискурс — це спосіб, у який мова використовується для представлення світу і підтримки або зміни соціальних відносин.»[37, 155с.]
4. Юрген Габермас (Jürgen Habermas) — соціальний філософ  
«Дискурс — це форма раціональної комунікації, в якій учасники прагнуть до взаєморозуміння на основі аргументів.»[40, с.85]
5. Ернест Лаклау і Шанталь Муфф (Ernesto Laclau & Chantal Mouffe) — політологи

«Дискурс — це структура значень, яка формує ідентичності, об'єкти і соціальні реальності.» [48, с.45]

Є декілька видів дискурсу: медичний, гендерний та політичний. Отже, розглянемо детальніше політичний дискурс.

Політичний дискурс є важливою складовою суспільного життя, оскільки через нього здійснюється політична комунікація, формується громадська думка та реалізується вплив на масову аудиторію [10, с. 12; 17, с. 28]. Визначення політичного дискурсу може варіюватися залежно від підходів різних науковців, але загалом він розглядається як мовлення, що використовується у сфері політики з метою впливу на суспільство [37, с. 41; 58, с. 33].

Основними характеристиками політичного дискурсу є:

Переконливість та маніпулятивність – політики використовують вербальні та невербальні засоби для створення позитивного іміджу та впливу на електорат [17, с. 36; 41, с. 52]. Давно відомо, що легше завоювати довіру людей за допомогою емоцій чи переконливих аргументів, ніж лише за допомогою цифр чи образів [33, с. 74]. Також за допомогою цих двох характеристик можна побудувати та утвердити бажаний імідж серед людей [50, с. 89].

Політики насправді дуже розумні люди. Вони чудово знають, де і як використовувати потрібний їм образ, щоб це зіграло їм на руку [53, с. 41]. Не дарма кажуть, що «Маніпулювання як складова політичної комунікації ... є потужним інструментом впливу на світосприйняття і формування свідомості громадян» [15, с. 7].

Ці аспекти проявляються у виборі слів, інтонацій, темпу мовлення та структуруванні аргументів [18, с. 22; 9, с. 44]. Політик свідомо використовує ці засоби для того, щоб слухачі сприймали інформацію певним чином і довіряли йому [17, с. 102]. Така стратегія дозволяє не лише пояснити власну позицію, а й впливати на громадську думку більш глибоко та ефективно [41, с. 118].

Тому, на завершення, маніпуляція допомагає спрямувати думки слухача чи співрозмовника у правильному для нього напрямку, а переконливість допомагає завоювати довіру слухача [54, с. 63].

Ідеологічний тон – промова політиків завжди відображає певні політичні погляди та ідеї. Кожен політик зосереджується на питаннях, які найкраще відображають його ідеологічні погляди. Одну й ту саму подію можна інтерпретувати та відображати по-різному. Як зазначає Лисенко, «мовна структура політичного дискурсу формує ідеологічні установки та орієнтації аудиторії, визначає, які події вважаються значущими, а які – маргінальними» [15, с. 12]. Вибір тем, акцентування на конкретних проблемах і словесне оформлення позиції політика формує у аудиторії певне розуміння світу та політичну ідентичність. Ідеологічний тон допомагає не лише передавати погляди політика, а й спрямовує слухачів на конкретні цінності та принципи, які важливі для даної політичної сили.

Емоційність – політична промова часто містить експресивні засоби, які допомагають посилити її вплив. Емоції – це те, що людина може використовувати, щоб вплинути на що завгодно та змінити напрямок будь-якої партії. Коли політик прагне більшої кількості прихильників, він звертається до тем, що «резонують» з емоційним станом аудиторії, створюючи ефект близькості та довіри». [15, с.7] Люди відчують, що він «один із них», і відповідно, підтримують кандидата. Будь-який прояв емоційності створює сильний імідж лідера. І дуже часто замість фактів чи вагомих аргументів політики підміняють їх емоціями. Емоційна складова мови посилює ефективність комунікації, дозволяє утримувати увагу аудиторії та стимулює емоційний відгук. Вона допомагає слухачам відчутти значущість теми та підвищує рівень зацікавленості у висловлюваннях політика. Емоції також відіграють роль у формуванні образу політика як харизматичного лідера.

Публічність – політичний дискурс спрямований на широку аудиторію та поширюється через різні канали комунікації [41, с. 34]. Фактор публічності допомагає політикам швидко реагувати на певні події, критикувати чи просто висловлювати свою думку. Звичайно, великою перевагою є те, що будь-хто з

політиків може легко поширювати свою ідеологію серед людей, що є великим плюсом для його образу. Але й без мінусів не обійтись, публічність вимагає постійної медійності, потрібно весь час бути з людьми на зв'язку. Маленьке необережне слово чи вислів може призвести до скандалу, конфлікту або непорозуміння із суспільством. Публічний характер політичного дискурсу означає, що повідомлення можуть бути сприйняті широкою аудиторією через різні канали – від прямих виступів до медіа та соціальних мереж. Це дозволяє політикам підтримувати постійний контакт з громадськістю, швидко реагувати на події та формувати суспільну думку у режимі реального часу [41, с. 45].

Ці характеристики взаємопов'язані і разом формують цілісну комунікативну стратегію політика [10, с. 45; 17, с. 36]. Вони допомагають структурувати промову, підкреслити ключові меседжі та одночасно впливати на емоційне сприйняття аудиторії. [41,с.52].

Політичний дискурс також має основні функції: інформаційна, переконлива, мобілізаційна та легітимаційна [10, с. 58; 37, с. 41]. Вивчення функцій політичного дискурсу допомагає зрозуміти, як мова використовується для досягнення певних цілей у взаємодії з аудиторією [17, с. 102]. Кожна функція тісно пов'язана з іншими і забезпечує комплексний ефект на сприйняття промови [41, с. 118].

1. Інформаційна функція – допомагає суспільству дізнаватись про події, рішення влади [10, с. 76]. Вона не лише інформує про події та рішення, а й пояснює їхню значущість для суспільства. Таким чином, слухачі отримують можливість орієнтуватися у політичних процесах і формувати власну думку про них. За допомогою цієї функції політик пояснює та розповсюджує позицію, яку займає його партія щодо важливих аспектів (освіта, економіка, безпека); також за допомогою цієї функції уряд чи парламент пояснює, чому запроваджуються певні закони та які наслідки, реформи, програми тощо. Політики не лише говорять про події, які відбуваються зараз, але й про ті, які стануться, якщо ухвалити те чи інше

рішення [10, с. 78]. Як зазначає Голота, «інформаційні повідомлення в політичному дискурсі виконують роль інструменту орієнтації громадськості у соціально значущих процесах і впливають на формування уявлень про політичну реальність» [7, с. 4]

2. Переконлива функція – може впливати на людей, змусити змінити їх точку зору, підтримувати політика чи його партію [17, с. 36; 41, с. 52]. Ця функція зазвичай корегується фактами, цифрами, аргументами, статистикою, аби довести правильність позиції певного політика чи партії. Люди набагато швидше й краще сприймають інформацію, коли вона викликає певні почуття [33, с. 74]. Наприклад: гнів, надію чи співчуття. Щоб виглядати більш надійними, політики спираються на свій досвід чи на думку експертів. Також вони апелюють до цінностей, таких як: свобода, єдність, справедливість чи безпека. Наприклад: «Ми боремось за майбутнє нашої нації». Як підкреслюють Лисенко та Манелюк, переконувальний вплив у політичному дискурсі ґрунтується на поєднанні раціональних та емоційних стратегій, що дозволяє ефективно формувати громадську думку [15, с. 15]. Через переконливі аргументи та емоційне забарвлення промови політик формує підтримку своїх ідей та позицій. Ця функція дозволяє не лише донести інформацію, а й впливати на рішення та поведінку слухачів.
3. Мобілізаційна функція – це здатність політики спонукати людей до більш активних дій, таких як: брати участь у виборах, протестах, підтримувати певні політичні програми тощо [17, с. 45; 44, с. 63]. Зазвичай політики використовують емоційність, через яку наголошують на прийнятті швидких рішень та дій щодо певної ситуації [15, с. 7]. Наголошення політиків про важливість об'єднатись та стати єдиним цілим може допомогти вийти навіть під час національної кризи. Як зазначає Голота, політичні акти комунікації часто спрямовані не лише на інформування, але й на формування готовності громадян до дії шляхом посилення емоційного впливу та створення почуття причетності [8, с.9]. Отже, вона спрямована на активізацію громадян до участі у політичному житті. Використовуючи

емоційні заклики та наголоси, політик стимулює слухачів до конкретних дій – виборів, участі у програмах чи заходах.

4. Легітимаційна функція – формує довіру та авторитет влади серед суспільства [10, с. 82; 37, с. 41]. За допомогою цієї функції політики можуть виправдовувати свої дії, дії певних політичних інститутів та створювати відчуття, що вони мають право ухвалювати певні рішення і керувати населенням [41, с. 52]. Також ця функція створює вигляд стабільності та порядку [17, с. 36]. Виглядає так, ніби влада діє організовано - на користь населення. Як підкреслює Лисенко, політичний дискурс часто використовується для «обґрунтування правомірності владних рішень та посилення суспільної довіри до інституцій влади» [15, с. 18]. За її допомогою політики створюють образ стабільної та законної влади, формують довіру до інститутів і підвищують авторитет політичних рішень. Це дозволяє підтримувати соціальну гармонію та впевненість громадян у правильності дій влади.

Політичний дискурс реалізується в різних формах: передвиборчі промови, парламентські дебати, пресконференції, інтерв'ю, публічні заяви тощо. Незалежно від форми, одним із ключових засобів ефективного донесення інформації є просодика. Українські дослідники підкреслюють, що просодика «забезпечує смислове та емоційне структурування мовлення, сприяючи більш точному відтворенню комунікативних намірів мовця» [23, с. 12]. Вибір форми виступу впливає на те, які просодичні засоби будуть використані та як буде сприйнята промова. Виступ у парламенті, інтерв'ю чи передвиборча промова потребують різного стилю мовлення та підкреслення різних аспектів повідомлення.

## **1.2. Просодика як компонент усного мовлення**

Просодика – це сукупність надсегментних мовних засобів, які включають інтонацію, темп мовлення, ритм, паузи, наголос та мелодіку. Вона відіграє

важливу роль у сприйнятті інформації, оскільки визначає емоційний тон висловлювання та підсилює його смислову структуру. «Просодія – це сукупність таких ознак озвученого мовлення, як мелодика (зміна висоти тону), гучність, темп, наголос, паузація, загальні темброві характеристики» [13, с. 5].

У сучасній лінгвістиці просодика розглядається не лише як набір технічних характеристик мовлення, але і як комплексний комунікативний інструмент, який забезпечує багаторівневу взаємодію між мовцем та аудиторією [5, с. 42; 22, с. 18]. Саме просодичні засоби дозволяють перетворити звичайне повідомлення на впливовий комунікативний акт, що формує сприйняття, емоційний відгук та інтерпретацію змісту [21, с. 120; 36, с. 268]. У політичному дискурсі ці параметри набувають особливої ваги, оскільки політик апелює не тільки до логічного, а й до емоційно-психологічного рівня слухачів [18, с. 22; 9, с. 44].

Основними компонентами просодики є:

- Інтенація – зміна висоти тону в процесі мовлення, що допомагає структурувати висловлювання, виражати емоції та привертати увагу слухачів. Як зазначає Карпова, «інтонація є ключовим засобом просодії, що визначає смислові й емоційні акценти мовлення та сприяє ефективному сприйняттю інформації слухачем» [12, с. 22]. У політичному мовленні саме інтонація найчастіше виконує функцію маркера ставлення мовця до проблеми. Вона сигналізує про рівень упевненості, професійність, рішучість або, навпаки, демонструє сумнів, емпатію чи спокій. Завдяки цьому аудиторія формує уявлення не тільки про зміст промови, а й про особистісні характеристики політика.
- Ритм – чергування наголошених і ненаголошених складів, що впливає на динаміку мовлення. Як зазначає Карпова, «ритмічні структури мовлення забезпечують упорядкованість інформації, підтримують увагу слухача та підсилюють емоційний ефект висловлювання» [12, с. 30]. Регулярність або навмисна порушеність ритму може створювати ефект емоційної напруги чи, навпаки, інтелектуальної впорядкованості. У політичних виступах ритм часто має перформативний характер, тобто сам стає засобом впливу:

прискорення, уповільнення чи ритмічне повторення підсилюють переконливість ключових меседжів.

- Темп мовлення – швидкість вимови слів і фраз, яка може варіюватися залежно від контексту та стилю мовлення. «Темп мовлення є важливим компонентом просодії, що визначає ритмічну організацію висловлювання та впливає на сприйняття інформації слухачем» [12, с. 28]. Контроль темпу є важливою навичкою публічного мовлення, оскільки надто швидкий темп може викликати відчуття агресії або нервовості, а надто повільний — знижувати динаміку виступу [33, с. 74; 51, с. 112]. У політичному дискурсі темп нерідко використовується як стратегічний прийом: прискорення під час окреслення проблеми й уповільнення при поданні «рішення» створює ефект логічної завершеності та переконливості [43, с. 88; 52, с. 120]. Паузи – перерви в мовленні, що виконують роль розмежування смислових блоків або підсилення драматичного ефекту. «паузи в мовленні є важливим засобом просодії, вони структурують інформацію, створюють ритмічну організацію висловлювання та підсилюють емоційний вплив на слухача» [12, с. 32]. Паузація у політичному мовленні часто виконує функцію драматизації або структурного підсилення окремих тез. Її використання нерідко пов'язують із майстерністю оратора: вдалий розподіл пауз дозволяє краще керувати увагою слухачів, створювати очікування та акцентувати найважливіші фрагменти виступу.
- Наголос – виділення певних слів або фраз голосом для акцентування уваги аудиторії. «наголос у мовленні забезпечує смислове виділення ключових елементів висловлювання, сприяє кращому сприйняттю інформації та підсилює її емоційний ефект» [12, с. 35]. У політичному дискурсі наголос може виконувати і прагматичну функцію — він дозволяє політику свідомо підсилювати потрібні конотації та формувати бажану інтерпретацію слів. Наголошення окремих лексем сприяє створенню ефекту експресивності та підкреслює авторську позицію мовця.

Просодичні засоби є важливими для усного мовлення загалом, але в політичному дискурсі вони набувають особливого значення, оскільки визначають ефективність комунікації та рівень впливу на слухачів.

Є декілька функцій просодики в усному мовленні:

Смислова функція – полягає у виділенні ключових елементів речення, що дозволяє слухачеві швидше зрозуміти основну думку висловлювання. Просодичні засоби, такі як інтонаційні акценти та наголос, допомагають підкреслити головне і зробити смислові блоки більш зрозумілими для сприйняття [13, с. 40]. У контексті політичної комунікації смислова функція просодики дозволяє чітко структурувати аргументацію та виділити основні тези, що формують позицію політика [5, с. 45; 49, с. 102]. Така структурованість підсилює логічну переконливість промови та полегшує її запам'ятовування аудиторією [18, с. 22; 36, с. 267].

Емоційна функція – передає емоційне забарвлення висловлювання, дозволяючи відчути радість, гнів, іронію, здивування чи інші почуття [5, с. 48; 44, с. 63]. Інтонація, темп, ритм та мелодика сприяють тому, щоб повідомлення викликало потрібну емоційну реакцію у слухача [43, с. 88; 45, с. 110]. Емоційність у політичних промовах не є випадковою: вона забезпечує створення ефекту близькості, співпереживання та довіри між оратором і слухачами [18, с. 22; 9, с. 44]. Збалансоване емоційне забарвлення дозволяє політику виглядати щирим та автентичним, що позитивно впливає на його імідж [36, с. 267].

Грамматична функція – допомагає розрізнити типи речень: розповідне, питальне, спонукальне. За допомогою інтонації, наголосу та пауз просодика уточнює синтаксичну структуру і полегшує правильне сприйняття граматичних форм [13, с. 44]. Особливо важливою ця функція є у складних політичних виступах, що містять аналітичні блоки, статистичні дані чи розгалужені синтаксичні структури. Завдяки граматичній інтонації слухачеві легше відстежувати зв'язки між частинами висловлювання та правильно інтерпретувати логічні зв'язки.

Комунікативна функція – регулює хід мовлення, показує, коли говорити далі, а коли слухати. Паузи, інтонаційні сигнали та темп допомагають організувати діалог, координувати взаємодію між учасниками комунікації та уникати непорозумінь [13, с. 46]. У політичному контексті комунікативна функція виконує не лише роль регуляції діалогу, а й створює відчуття взаємодії зі слухачами. Навіть у монологічних промовах політики часто використовують інтонаційні підказки, які імітують діалог з аудиторією.

Структуруюча функція – забезпечує логічну організацію висловлювання та поділ мовлення на смислові блоки. Інтонаційні та ритмічні засоби допомагають слухачеві сприймати інформацію як послідовну та зрозумілу, створюючи чітку структуру повідомлення [13, с. 48]. Формування чіткої структури повідомлення є критично важливим у політичній комунікації, де від якості викладу залежить сприйняття професійності та компетентності політика. Структурування просодичними засобами допомагає створити логічно завершений, впорядкований і легкий для розуміння виступ.

Просодика є невід’ємним компонентом усного мовлення, оскільки визначає не лише зміст сказаного, а й спосіб його подання [5, с. 42; 22, с. 18]. Без просодичних засобів мова була б монотонною та значно складнішою для сприйняття слухачем, а інформація — менш виразною і важко зрозумілою [21, с. 120; 36, с. 268]. Просодика виступає ключовим інструментом формування змістовної та емоційної виразності усного мовлення [18, с. 22; 9, с. 44]. Її елементи забезпечують не лише передавання інформації, але і створюють умови для ефективного комунікативного впливу. Завдяки інтонації, ритму, темпу, паузації та наголосу промова набуває структурованості, переконливості та емоційної глибини, що робить просодичні засоби невід’ємним компонентом політичного дискурсу [36, с. 267; 49, с. 102].

### 1.3. Основні характеристики просодії в політичному дискурсі

У політичному мовленні просодичні характеристики спрямовані на досягнення комунікативної ефективності та емоційного впливу. Вони допомагають політику не тільки передати зміст повідомлення, але й зробити його більш переконливим та запам'ятовуваним. Як зазначає Карпова, просодика структурує інформацію, виділяє головні елементи висловлювання та підсилює емоційне забарвлення мовлення [13, с. 50]. У міжнародних дослідженнях Crystal підкреслює, що супрасегментні засоби мови — інтонація, темп, наголос, ритм — відіграють вирішальну роль у передачі смислу та емоційного забарвлення висловлювання [36, с. 134].

У сучасному політичному дискурсі просодичні особливості все частіше розглядаються як один із ключових інструментів впливу на масову аудиторію [22, с. 19; 21, с. 120]. Оскільки політичні виступи відбуваються в умовах високої конкуренції за увагу слухачів, саме просодичні ресурси забезпечують політику можливість виокремитися, створити емоційний контакт та сформувати бажане враження про себе як про лідера [5, с. 45; 18, с. 22]. Тому увага дослідників продовжує зосереджуватися на системному аналізі супрасегментних засобів, які значною мірою визначають ефективність комунікації [36, с. 267; 49, с. 102].

Основні особливості просодії в політичному дискурсі:

Чітка інтонаційна структура – політики часто використовують висхідно-нисхідну інтонацію, що підкреслює переконливість і авторитетність висловлювання. За допомогою інтонаційних акцентів ключові меседжі стають більш зрозумілими та впливовими для слухача [35, с. 136]. Завдяки такому інтонаційному оформленню промова набуває чіткої композиційної організації, що дозволяє аудиторії легше орієнтуватися в основних тезах. Важливо й те, що інтонація нерідко виконує функцію смислового маркера, підказуючи слухачам, на які фрагменти висловлювання варто звернути особливу увагу.

Контрастність ритму та темпу – зміна швидкості мовлення дозволяє виділяти найважливіші моменти, створювати ефект несподіванки і підтримувати увагу аудиторії [51, с. 112]. Ритмічні й темпові коливання сприяють більш ефективній комунікації політичного повідомлення [52, с. 120]. У політичному спілкуванні зміна темпу часто слугує не лише стилістичним прийомом, а й важливим засобом регуляції психоемоційного стану аудиторії [44, с. 63]. Швидший темп поживляє динаміку виступу та створює атмосферу рішучості, тоді як повільніший темп підкреслює значущість ключових тез і формує відчуття впевненості та стабільності [51, с. 118].

Довгі паузи перед важливими тезами – паузи дозволяють підсилити значущість висловленого, дають слухачам час на осмислення інформації та формують драматичний ефект [13, с. 54]. Дослідження показують, що паузи впливають на когнітивну обробку інформації: вони дають мозку слухача необхідний час, щоб структурувати почуте, пов'язати окремі тези в логічну послідовність та оцінити їхню аргументативну силу. Саме тому досвідчені політики ретельно контролюють довжину та місце кожної паузи.

Емоційна виразність – політики змінюють гучність голосу для акцентування важливих моментів або створення емоційного впливу. Цей прийом дозволяє передати ставлення до теми та впливати на реакцію аудиторії [19 с. 22].

Модуляція голосу – варіювання тону і тембру голосу допомагає створювати атмосферу довіри, натхнення або авторитету [43, с. 88]. Модуляційні засоби сприяють емоційній залученості слухачів і підвищують ефективність комунікації [18, с. 22].

Ці характеристики просодії роблять політичні промови більш впливовими та ефективними в контексті публічного мовлення. Інтонаційна виразність – це здатність мовця варіювати висоту тону, силу голосу та мелодику під час усного виступу з метою підкреслення важливих частин повідомлення. У політичному дискурсі інтонаційна виразність дозволяє зробити

промову більш переконливою та емоційно насиченою, підсилюючи вплив на аудиторію та сприяючи кращому сприйняттю змісту повідомлення [13, с. 52]. Політики часто використовують контрастні інтонації. Це створює ефект динаміки, тримає увагу аудиторії.

Стратегічний наголос – використовується для виділення ключових слів [5, с. 45]. У політичному дискурсі такий наголос допомагає структурувати висловлювання, виділити ключові меседжі та підсилити риторичний ефект промови, роблячи її більш переконливою та запам'ятовуваною [36, с. 267].

Темп мовлення – це швидкість вимови слів і фраз під час усного виступу. У політичному дискурсі темп допомагає підкреслити важливі моменти, утримувати увагу аудиторії та робити промову більш динамічною і переконливою. Зміни темпу можуть сприяти виділенню ключових ідей та полегшувати сприйняття інформації слухачами [34, с. 136]. Помірний або уповільнений темп — для серйозності, вагомості. Прискорення — для збудження емоцій або коли потрібно активізувати публіку.

Пауза як риторичний прийом – це коротка або довша перерва в мовленні, яка використовується для підкреслення важливості сказаного, надання часу слухачам на осмислення інформації та посилення драматичного ефекту [52, с. 120]. У політичному дискурсі паузи допомагають структурувати промову, виділити ключові меседжі та підсилити переконливість висловлювання [18, с. 22]. Пауза перед або після важливого слова підсилює значення і дозволяє аудиторії "переварити" сказане [49, с. 102].

Ритм і повтор – це організація мовлення за принципом чергування наголошених і ненаголошених елементів, а також повторення ключових слів чи фраз [33, с. 74]. У політичному дискурсі ритм допомагає створити динамічну структуру промови, підкреслити важливі моменти, а повтори сприяють закріпленню основних ідей у пам'яті слухачів та підсилюють емоційний вплив висловлювання [43, с. 88]. Чіткий ритм і повтор фраз або структур створює відчуття єдності, гасла. Часто застосовується в агітаційних промовах [18, с. 22]. Емоційна мелодика - це варіювання інтонаційного

малюнка, висоти та мелодії голосу, що дозволяє передавати емоційне забарвлення висловлювання.

У політичному дискурсі емоційна мелодика допомагає підкреслити важливі моменти промови, зробити її більш виразною та впливовою, а також формує у слухачів необхідну емоційну реакцію на повідомлення. Дослідження Карпової [13, с. 40] і Crystal [34, с.136] підтверджують роль просодики у передачі емоцій. Крім того, Sun-Ah Jun [46, с. 112] підкреслює, що мелодичні варіації голосу визначають сприйняття настрою і намірів мовця, а Mary E. Beckman [30, с. 58] наголошує, що емоційна мелодика є ключовим засобом виразності та переконливості усного мовлення. Вибір тону (теплий, урочистий, обурений тощо) формує емоційне тло виступу. Залежить від теми: трагедія → низький тон; перемога → піднесений. Емоційна мелодика є особливо важливою у контексті політичних виступ, адже вона дозволяє формувати цілісний емоційний фон промови. Від того, наскільки майстерно політик володіє мелодичним діапазоном, залежить не лише виразність його мовлення, а й рівень довіри слухачів. Доведено, що варіації мелодики створюють у публіки відчуття автентичності та щирості або, навпаки, дистанційованості та офіційності.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що жоден елемент політичного мовлення не функціонує ізольовано: інтонація, паузи, ритм, наголос і мелодика взаємодіють між собою та створюють єдину структурно-сміслову систему. Саме тому вивчення просодичних характеристик потребує комплексного підходу.

Просодія є невід'ємним елементом усного мовлення, що значно підвищує ефективність комунікації в політичному дискурсі. Вона дозволяє політикам не лише передавати інформацію, а й робити її більш переконливою, емоційно забарвленою та запам'ятовуваною для аудиторії. За допомогою інтонаційної виразності, наголосу, темпу, ритму, пауз та мелодики політики виділяють ключові меседжі, підкреслюють важливість аргументів та формують бажану реакцію слухачів [12, с. 50].

Дослідження Sun-Ah Jun [45, с. 112] показують, що варіювання мелодики та інтонації впливає на сприйняття емоційного стану мовця, а Mary E. Beckman [30, с. 58] зазначає, що просодичні елементи є ключовим засобом переконливості та авторитетності промови. В українських дослідженнях Борзенко [5, с. 24] та Савченко [19, с. 22] доведено, що емоційне та ритмічне оформлення висловлювань суттєво впливає на ефективність комунікації в публічних виступах, зокрема політичних.

Ці результати підтверджують висновок про те, що просодичні елементи не лише доповнюють вербальний зміст, а й значною мірою визначають його інтерпретацію [22, с. 18]. Слухачі рідко усвідомлюють вплив просодії, проте саме вона формує загальне враження від промови й забезпечує її емоційно-сміслову глибину [18, с. 22].

Просодія відіграє фундаментальну роль у побудові політичного дискурсу, оскільки саме вона визначає, як промова буде сприйнята, інтерпретована та запам'ятована аудиторією [21, с. 120]. На думку багатьох дослідників, ефективність політичної комунікації залежить не лише від змісту висловленого, а й від того, як саме це висловлення реалізоване з точки зору інтонації, темпу, ритму та паузування [43, с. 88]. Просодичні засоби формують емоційний, прагматичний і риторичний потенціал висловлювання, забезпечуючи політику можливість підсилювати вплив на виборців та підкреслювати ключові меседжі [18, с. 22].

Варто підкреслити, що у публічному просторі, де інформаційні потоки є надзвичайно насиченими, просодичні засоби виконують роль своєрідних «маяків», які дозволяють виділити певні смисли із загального інформаційного шуму. Саме тому ефективність політичного виступу нерідко залежить від того, наскільки свідомо і стратегічно оратор використовує супрасегментні засоби.

1. Підсилення впливу на емоції виборців. Однією з ключових функцій просодії є її здатність впливати на емоційний стан аудиторії [44, с. 63]. Інтонаційні моделі, мелодика, зміни висоти голосу та стратегічно розташовані паузи дозволяють політичним лідерам передавати емоції — від впевненості та

рішучості до співчуття й занепокоєння [18, с. 22]. Емоційний компонент промови має надзвичайне значення, оскільки він апелює не лише до раціонального, а й до підсвідомого рівня сприйняття [21, с. 120]. У політичній риториці саме емоції часто стають вирішальними для формування підтримки чи відторгнення [49, с. 102].

Дослідження у сфері політичної риторики свідчать, що політики, які майстерно користуються просодичними засобами, значно ефективніше впливають на емоційне сприйняття своїх промов [44, с. 63]. Наприклад, підвищення тональності наприкінці ключових фраз може створювати відчуття ентузіазму та залученості, тоді як низхідні інтонації формують образ впевненості та стабільності [18, с. 22].

2. Формування іміджу політичного лідера. Просодичні характеристики мовлення тісно пов'язані з формуванням політичного іміджу. За спостереженнями Gussenhoven [39, с. 27], інтонаційний рисунок промови може бути маркером певного соціального або психологічного статусу мовця. У політичних виступах це проявляється у створенні конкретного образу — «сильного», «впевненого», «рішучого» або, навпаки, «співчутливого» та «турботливого» лідера. Таким чином, просодичні параметри виступають одним із основних каналів формування іміджу, який впливає на довіру, лояльність та емоційне ставлення виборців. Саме тому політики приділяють особливу увагу тренуванню голосу, модуляції тону та вибору інтонаційних стратегій.

Зокрема, повільніший темп і нижча тональність голосу часто асоціюються з авторитетністю та рішучістю [5, с. 29], тоді як варіативні інтонаційні контури та м'якша мелодика можуть підкреслювати емпатійність і відкритість [19, с. 23]. Таким чином, політик не просто виголошує промову, а формує певне враження про себе як про лідера.

Як зазначає Fairclough [37, с. 89], у політичному дискурсі імідж часто є не менш важливим, ніж фактичний зміст промови, а просодія виступає одним із найефективніших інструментів його конструювання.

3. Сприяння запам'ятовуванню ключових меседжів. Просодичні засоби мовлення відіграють значну роль у підвищенні запам'ятовуваності інформації [33, с. 74]. Підкреслення ключових слів, ритмічні повтори, варіювання темпу й мелодики сприяють створенню «опорних точок» у свідомості слухачів [52, с. 120]. Цей процес є особливо важливим у контексті сучасної політичної комунікації, де інформація конкурує за увагу аудиторії [18, с. 22]. Просодична організація виступу допомагає виділити промову серед численних повідомлень, роблячи її більш впізнаваною та резонансною [49, с. 102].

Завдяки стратегічним наголосам і паузам політик може виділити ті елементи промови, які мають бути запам'ятані аудиторією [35, с. 140]. Наголошує, що пауза безпосередньо перед ключовим тезисом значно підвищує ймовірність його фіксації у пам'яті слухача.

Крім того, використання ритмічних конструкцій (анафори, паралелізму, повторів) дозволяє структурувати інформацію таким чином, щоб вона була легко сприймана та відтворювана, що особливо важливо у політичних кампаніях та публічних дебатах [55, с. 65].

4. Визначення успішності політичної комунікації. Ефективність політичного виступу значною мірою залежить від того, наскільки вдало політик використовує просодичні засоби для підсилення логічної та емоційної складових повідомлення [18, с. 22]. Якісна просодична організація мовлення забезпечує цілісність висловлювання та його відповідність комунікативній ситуації [43, с. 88].

Політична комунікація передбачає необхідність утримувати увагу великої та різномірної аудиторії, що робить просодію одним із ключових механізмів ефективного впливу. Використання відповідного темпу, чіткої інтонаційної структури, логічних пауз і стратегічних наголосів забезпечує зрозумілість та переконливість промови [28, с.59].

Усі зазначені аспекти свідчать про те, що просодія посідає центральне місце в системі політичної риторики. Вона не лише супроводжує мовлення, а й формує його смисловий, емоційний та прагматичний зміст

Таким чином, просодія стає тим фактором, який визначає загальний успіх комунікативної взаємодії між політиком і його аудиторією, впливаючи на емоційне сприйняття, довіру, здатність до переосмислення інформації та рівень підтримки з боку виборців.

#### **1.4. Вплив інтонації, темпу, пауз та наголосу на сприйняття політичних виступів**

У політичному мовленні просодичні засоби мають ключове значення для ефективної комунікації та впливу на аудиторію. Вони дозволяють політикам не лише передавати інформацію, а й формувати ставлення слухачів до висловлювань і до самого мовця [13, с. 50; 35, с. 134]. Це зумовлено тим, що політична комунікація функціонує не лише як передавання інформації, а як комплексний соціально-психологічний процес, у якому важливу роль відіграє емоційна взаємодія між оратором і аудиторією. Просодичні засоби стають інструментом тонкого налаштування цього впливу, оскільки дозволяють політику адаптувати повідомлення під очікування різних соціальних груп, підсилювати аргументацію та підтримувати динаміку уваги протягом усього виступу.

Інтонація — це варіювання висоти та мелодії голосу під час мовлення, що допомагає передавати емоції та підкреслювати значущість інформації. Висхідна інтонація часто створює відчуття відкритості та зацікавленості, тоді як низхідна підкреслює впевненість і завершеність висловлювань [46, с. 112; 30, с. 58]. У політичному дискурсі інтонація дозволяє управляти сприйняттям промови, виділяти ключові меседжі та створювати бажаний емоційний ефект. У політичних промовах інтонація часто виконує роль маркера емоційної автентичності. Аудиторія уважно реагує на найменші мелодико-інтонаційні коливання, співвідносячи їх із щирістю та переконливістю оратора. Саме тому інтонація нерідко стає чинником, що визначає ставлення виборців до політика:

м'які інтонаційні контури сприяють формуванню образу відкритості, тоді як різкі та контрастні — підсилюють сприйняття рішучості.

Темп мовлення — це швидкість проголошення слів і фраз. Помірний темп сприяє кращому розумінню інформації, тоді як швидкий може сигналізувати про емоційну напругу або прагнення підкреслити важливість повідомлення. Надто повільний темп може знизити увагу аудиторії та викликати втому [5 с. 24; 13, с. 52]. Використання темпу як засобу управління увагою та емоціями слухачів є ефективним прийомом у політичних промовах. Динамічність або, навпаки, уповільненість мовлення також формується з урахуванням конкретної комунікативної ситуації. Під час кризових звернень політики можуть навмисно знижувати темп, щоб створити відчуття контролю й стабільності. У передвиборчих виступах темп, як правило, пришвидшується, що психологічно асоціюється з енергією, рішучістю та ефективністю. Таким чином, темп є важливим індикатором стратегічної риторичної поведінки оратора.

Пауза — це перерва в мовленні, яка підсилює значущість висловленого, дозволяє слухачам осмислити інформацію та створює ефект очікування. В політичному дискурсі паузи перед ключовими тезами допомагають акцентувати увагу на найважливіших моментах і керувати ритмом сприйняття промови [17 с. 22; 34 с. 136). У публічній політичній комунікації паузи виконують ще й функцію емоційного підсилення. Зроблена в потрібний момент, вони створюють ефект драматичності та дозволяють аудиторії відчутти важливість викладеної думки. Крім того, паузи сприяють підвищенню авторитетності мовця, адже демонструють упевненість у власних словах та вміння керувати перебігом комунікації.

Наголос полягає у виділенні голосом певних слів чи фраз, що дозволяє сконцентрувати увагу слухачів на основних тезах промови. Він підсилює риторичний ефект, робить повідомлення більш переконливим та запам'ятовуваним [13, с. 54; 45, с. 115]. У політичному дискурсі стратегічний наголос використовується для виділення головних меседжів та створення авторитетного іміджу мовця. У політичних промовах наголос має не лише

сміслові, а й когнітивні значення. Виділені слова формують у свідомості слухача певні смислові “опорні точки”, довкола яких вибудовується загальна інтерпретація повідомлення. Саме тому політики часто акцентують ключові поняття кілька разів, підсилюючи їх наголосом, — такий прийом закріплює уявлення аудиторії про пріоритетні теми та цінності, які просуває оратор.

Окрім інтонації, темпу, пауз та наголосу, важливим чинником просодичного оформлення політичних промов є взаємодія цих засобів, їхня узгодженість і риторична спрямованість. Дослідники зазначають, що ефективність політичного виступу значною мірою зумовлена здатністю мовця комбінувати просодичні елементи таким чином, щоб формувати оптимальний емоційно-смісловий вплив на аудиторію [49, с. 44]. Особливо це простежується у виступах сучасних політичних лідерів, зокрема президентів США, де просодія стає стратегічним інструментом створення іміджу та політичної ідентичності. Важливо зазначити, що ефект просодичних елементів значною мірою залежить від їх узгодженості. Недостатній баланс між інтонацією, темпом і паузами може створити враження хаотичності або непослідовності виступу. Натомість гармонійне поєднання просодичних характеристик забезпечує чіткий, логічно вибудований і водночас емоційно насичений політичний дискурс.

Важливу роль відіграє також просодична послідовність, коли політик намагається зберігати логічно вибудовану мелодико-інтонаційну структуру протягом всієї промови. Така послідовність полегшує сприйняття складної інформації та формує відчуття когерентності й компетентності мовця [27, с. 119; 41, с. 203].

У промовах Джо Байдена це проявляється у використанні плавних інтонаційних контурів та невисокої амплітуди мелодичних коливань, що створює образ стриманого, раціонального лідера. На противагу цьому, Дональд Трамп активно застосовує високу варіативність інтонації та різкі перепади тону, що дозволяє йому акцентувати суперечливі тези та додавати виступам експресивності. Вибір просодичної стратегії залежить також від політичної культури та риторичних традицій країни. У США, де значну роль відіграє

перформативний аспект публічного виступу, політики активно експериментують з інтонаційними малюнками та ритмічними структурами, адаптуючи їх під конкретні групи виборців. Це робить американський політичний дискурс особливо показовим із точки зору дослідження просодичних моделей впливу.

Одним із ключових аспектів впливу просодії є її здатність регулювати емоційний фон аудиторії. Як зазначає Чернявська [25, с. 41], просодичні засоби можуть викликати у слухачів відчуття довіри, тривоги, натхнення або навіть мобілізації до дії, що робить їх потужним інструментом у руках політиків. Зокрема, тембральні варіації голосу та зміни гучності дозволяють політику підкреслювати важливість окремих тверджень і впливати на інтерпретацію змісту промови. Емоційно насичена мелодика часто використовується у моментах, коли потрібно підсилити патріотичні, моральні або соціально значущі меседжі. Особливої ваги набуває здатність просодії викликати резонансні емоційні реакції, які можуть впливати на політичні уподобання громадян. Емоційно насичені інтонаційні контури часто сприяють мобілізації виборців, формуванню почуття спільності та підсиленню політичної ідентичності.

Крім того, значним компонентом політичних виступів є ритмічна організація мовлення, яка створює ефект впорядкованості й структурності. Повтор ключових слів або синтаксичних конструкцій, підсилений відповідним ритмічним малюнком, формує впізнаваність меседжів та сприяє запам'ятовуванню [27, с. 112]. У промовах Трампа ритм часто використовується для створення ефекту гасла («Make America Great Again»), тоді як Байден частіше застосовує ритмічні паралелізми для підтримання логічної структурованості своїх звернень.

Просодичні засоби також пов'язані з перформативністю політичного виступу, тобто з тим, як політик не лише говорить, але й «функціонує» як публічна фігура під час виголошення промови. Дослідники зазначають, що поєднання інтонаційних стратегій із невербальними елементами — жестами, мімікою, зоровим контактом — створює комплексний комунікативний образ мовця [16, с. 83]. У випадку президентських звернень така інтегрованість є

критично важливою, адже вона визначає рівень переконливості та довіри аудиторії.

У політичному дискурсі США просодичні характеристики також виконують ідентифікуючу функцію, оскільки вони допомагають політикам підкреслити свою близькість до народу або, навпаки, демонструвати владність і контроль. Наприклад, використання розмовного темпу, м'якої інтонації та частих пауз у Байдена спрямоване на створення образу «емпатійного лідера», тоді як різка інтонація, пришвидшений темп і сильні видільні наголоси в Трампа формують образ рішучого та домінуючого мовця [42, с. 122].

Загалом, просодичні засоби формують не лише мовну оболонку політичного виступу, а й його психологічну глибину. Вони визначають, наскільки ефективно політик може встановити контакт з аудиторією, утримати увагу слухачів і переконати їх у своїй позиції. Саме тому аналіз просодії є важливим напрямом сучасних лінгвістичних і комунікативних досліджень.

Таким чином, просодичні засоби — інтонація, темп, паузи, наголос, ритм — формують багаторівневу систему впливу, яка визначає ефективність політичної комунікації. Вони не лише забезпечують чіткість і зрозумілість висловлювань, але й слугують інструментами емоційного та психологічного впливу, формування іміджу політика та конструювання політичної реальності, що робить їх об'єктом особливої уваги у дослідженнях сучасного політичного дискурсу.

## **Висновки до розділу 1**

У першій частині роботи розглянуто теоретичні основи вивчення політичного дискурсу та його просодичної організації. Аналіз дозволяє зрозуміти, що політичний дискурс займає важливе місце серед інших видів комунікації, оскільки він безпосередньо пов'язаний з владними відносинами, формуванням публічних емоцій та впливом на громадську думку. Політичні промови є не лише інформативними, але й значною мірою переконливими, що

робить їх особливо залежними від якості мовлення, вибору лінгвістичних стратегій, стилістичних засобів і, найголовніше, від просодичної організації.

Узагальнення наукових підходів до визначення політичного дискурсу дозволило встановити, що це складне комунікативне явище, що поєднує лінгвістичні, соціальні, психологічні та культурні фактори. Політичне мовлення завжди спрямоване на слухача: на його почуття, ідеї та переконання. Тому політики використовують цілу систему мовленнєвих засобів, які допомагають створити певний образ, передати необхідні смисли та досягти комунікативної мети. Просодія в цьому контексті є одним з ключових інструментів, оскільки саме вона забезпечує емоційну виразність і впливає на те, як аудиторія сприймає мовця.

Вивчення просодії як компонента усного мовлення показало, що це явище має багат шарову природу. Воно включає такі елементи, як інтонаційний малюнок, пауза, ритм, темп і смак. Усі ці компоненти не діють окремо, а взаємодіють один з одним і створюють цілісну звукову структуру. Просодія допомагає слухачеві «зчитати» не лише інформацію, а й емоції, ставлення мовця, його впевненість у собі або, навпаки, напругу. Таким чином, просодичні ознаки невіддільні від змісту та значною мірою формують його сприйняття.

Особливу увагу у розділі приділено характеристикам просодії в політичному дискурсі. Аналіз праць дослідників показав, що політики дуже часто використовують просодичні засоби свідомо, як частину риторичної стратегії. Інтонація дозволяє вигідно подати ключові думки та виділити важливі фрагменти промови. Темп мовлення може задавати ритм виступу, створювати ефект енергійності або задумливості. Паузи виконують логічну та емоційну функції: вони структурують висловлювання й одночасно впливають на увагу слухачів, дозволяючи їм осмислити почуте. Наголос допомагає акцентувати потрібні слова, роблячи промову більш динамічною та переконливою.

Вивчення впливу інтонації, ритму, пауз та наголосу на сприйняття політичних промов дозволило нам зробити важливий висновок: просодія – це не просто технічний аспект мовлення, а повноцінний засіб політичного впливу.

Просодичні елементи можуть викликати у слухачів різні емоційні реакції – від довіри до підозри. За допомогою правильно підібраних інтонаційних моделей політик може створити імідж впевненої в собі, компетентної та емоційно стабільної людини, що значно посилює переконливий ефект. З іншого боку, невдало побудована просодична структура може знизити вплив промови або навіть справити негативне враження незалежно від змісту промови. Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що просодична організація є невід'ємним компонентом політичного дискурсу, що забезпечує емоційність, логічність та переконливість усного мовлення. Вона сприяє чіткішій структурі промови, підкреслює ключові тези та створює позитивний образ оратора. Просодія допомагає політикам встановити контакт з аудиторією, зробити їхню промову більш доступною та ефективною, посилити її вплив у момент сприйняття. Таким чином, проведений у розділі теоретичний аналіз підтверджує, що без урахування просодичних особливостей неможливо повноцінно вивчити політичний дискурс як явище. Просодія не лише доповнює вербальний зміст, а й суттєво визначає його інтерпретацію слухачами. Саме тому для глибшого розуміння того, як просодичні засоби формують комунікативну стратегію мовця та впливають на ефективність політичної комунікації, необхідні подальші дослідження, присвячені аналізу конкретних прикладів політичних промов.

## РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛИ АНАЛІЗУ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО МОВЛЕННЯ

### 2.1 Аналіз просодичних особливостей англомовних політичних виступів

Просодичні характеристики англомовних політичних виступів відіграють ключову роль у формуванні ефективної комунікації між оратором і аудиторією. Політична промова — це не просто передання змісту; вона завжди спрямована на вплив, переконання та створення певного іміджу мовця. Саме тому аналіз просодії є важливою складовою дослідження політичного дискурсу. Як слушно зазначає Д. Кристал, «prosody is the emotional colouring of speech, shaping how the message is received» [34, с.156]. Варто підкреслити, що в сучасних дослідженнях політичної комунікації просодія розглядається не лише як технічний компонент мовлення, а як один із ключових механізмів формування політичного впливу. Саме через просодичні засоби політик може створювати потрібну атмосферу виступу, підсилювати експресивність окремих фрагментів та забезпечувати когерентність комунікації. Таким чином, просодія виступає важливою складовою стратегічного дизайну політичного повідомлення. Це означає, що просодія формує не лише технічні характеристики звучання, а й сприйняття промови слухачем.

Однією з основних просодичних ознак, які впливають на політичний виступ, є інтонаційний контур. Для англомовних політиків характерне використання чітких інтонаційних моделей, що дозволяють робити висловлення більш виразним та переконливим. Політична інтонація нерідко має функцію «signal of authority», тобто сигналу впевненості та контролю [20, с. 45; 29, с. 112]. Слід також наголосити, що інтонаційні моделі мають культурно зумовлені особливості. Англомовна аудиторія традиційно чутлива до варіативності мелодичного рисунка, тому політики активно використовують інтонацію для структурування промови та встановлення емоційного контакту [28, с. 75; 49, с. 101]. Інтонаційні зміни часто виконують функцію маркерів переходу,

підсилюючи логічну організацію висловлення. Підвищення тону наприкінці фрази може створювати ефект зацікавлення або залученості, тоді як зниження тону надає висловлюванню завершеності та рішучості [53, с. 50].

Ще одним важливим елементом є темп мовлення. Темп може змінювати динаміку політичного виступу та впливати на його емоційний фон. Дослідження Темпоральні характеристики політичного виступу є особливо важливими в контексті перцептивної привабливості [33, с. 78; 51, с. 125]. Аудиторія краще реагує на виступи, де темп варіюється залежно від комунікативних потреб, що дозволяє уникати монотонності та втрати інтересу. Таким чином, зміна темпу стає не просто фонетичним явищем, а інструментом управління риторичним впливом. У промовах англомовних політиків такі зміни темпу часто застосовуються для логічного структурування виступу та привертання уваги до важливих частин [33, с. 102; 51, с. 130].

Не менш вагомим просодичним засобом є паузи, які виконують як логічну, так і психологічну функцію. Паузи дозволяють структурувати виступ, підкреслюючи його змістові блоки, а також забезпечують слухачеві можливість осмислити сказане. У політичних промовах паузи можуть посилювати драматичний ефект, додавати емоційної напруги або створювати ефект обдуманості.

Наголос також відіграє важливу роль у формуванні переконливості англомовних політичних виступів. Виділення ключових слів допомагає політикам звертати увагу аудиторії на найважливіші ідеї, роблячи промову більш структурованою та легкою для сприйняття. Варто зазначити, що наголос у політичному дискурсі рідко є випадковим. Політики свідомо підкреслюють ті лексеми, що несуть найбільший ідеологічний та емоційний заряд, адже саме за допомогою таких акцентів слухач формує асоціативні зв'язки та емоційне сприйняття повідомлення [36, с. 268; 53, с. 45].

Акцентуація сприяє вибудовуванню потрібних асоціативних рядів у свідомості виборців, а також допомагає політику підкреслити власну позицію щодо ключових питань. Кожен зміщений наголос або підвищення голосу може

підсилювати драматичний ефект, створювати відчуття рішучості чи довіри, а також підкреслювати важливість певних ідей для аудиторії [33, с. 52; 49, с. 102].

Важливо зазначити, що політики застосовують просодичні засоби не випадково, а в межах певної стратегічної моделі. Наприклад, у промовах Барака Обама можна спостерігати часте використання м'якого зниження тону, що створює ефект емпатії та довіри [31; 32]. Натомість Вінстон Черчилль застосовував різкі паузи та повільний темп для підсилення ваги кожного висловлювання [27, с. 118]. Такі приклади демонструють, що індивідуальний стиль політика тісно пов'язаний із його просодичним профілем, який охоплює інтонацію, ритм, паузування, наголос і силу голосу.

Політики, які вміють комбінувати різні просодичні елементи, зазвичай справляють враження більш компетентних та харизматичних. Це підтверджує думку про те, що просодія є не лише технікою мовлення, але й важливою складовою політичної ідентичності, що формує загальне враження від оратора, впливає на запам'ятовуваність промови та ефективність комунікації з аудиторією [36, с. 269; 53, с. 62].

У політичних промовах англомовних ораторів просодичні засоби працюють у тісній взаємодії. Інтонація, паузи, наголос і темп не існують окремо, а формують комплексну структуру, спрямовану на максимальний комунікативний ефект. Вдале поєднання цих компонентів дозволяє створити образ упевненого, компетентного й емоційно стабільного лідера. Саме тому просодія може вважатися одним із найпотужніших інструментів політичної риторики. Системність просодичного оформлення політичної промови дозволяє досягти високого рівня переконливості. Завдяки продуманій взаємодії просодичних елементів формується ефект узгодженості та завершеності висловлення, що позитивно впливає на ставлення аудиторії до мовця. У цьому контексті просодичний аналіз стає важливим інструментом для виявлення стратегічних намірів оратора.

Таким чином, аналіз просодичних особливостей англомовних політичних виступів доводить, що просодія має вирішальний вплив на ефективність

комунікації та формування іміджу політика. Вона забезпечує необхідний емоційний фон, структурує промову й допомагає оратору досягати переконливості. У подальшому дослідженні важливо проаналізувати конкретні приклади політичних виступів, щоб простежити, як просодичні характеристики реалізуються в реальному мовленні.

Важливим аспектом вивчення просодії англомовних політиків є також ритмічність мовлення, яка впливає на загальне сприйняття структури виступу. Ритм допомагає утримувати увагу аудиторії, створюючи природний «потік» промови. Як зазначає А. Сміт, «rhythm is the backbone of persuasive oratory» [53, с.95]. Ритм у політичному виступі часто виконує функцію когнітивної підтримки — він допомагає слухачам прогнозувати структуру повідомлення та швидше його засвоювати. Саме тому повтори та паралелізм є настільки поширеними в промовах політиків. Вони створюють враження упорядкованості, що, у свою чергу, підсилює відчуття логічності та аргументованості висловлювань. Завдяки ритму оратор може виділити ключові фрагменти, повторити важливі тези та структурувати промову так, щоб вона виглядала логічною й цілісною. Саме тому політичні виступи часто містять повтори, паралельні конструкції та ритмічні ряди.

Окремо варто розглянути явище емпатичної паузи, що особливо характерне для англомовних політиків. Емпатична пауза — це свідома зупинка перед важливою думкою, яка дозволяє слухачам підготуватися до сприйняття ключового повідомлення. Емпатичні паузи також допомагають керувати емоційним напруженням аудиторії. Завдяки ним оратор може навмисно створювати відчуття очікування або підсилювати драматичний ефект певних тверджень. Таким чином, паузи стають частиною риторичної стратегії, спрямованої на оптимізацію емоційного впливу [26, с. 45; 27, с. 112].

Не менш важливою є мелодика висловлювань, тобто зміна тону протягом промови. Мелодика відображає внутрішню логіку мовлення, виділяє завершені та незавершені думки, створює відчуття «руху» виступу. Політики часто застосовують спадну мелодіку для завершення аргументів, а висхідну — для

залучення уваги або переходу до нової думки. Мелодика визначає загальну емоційну атмосферу виступу й може впливати на довіру аудиторії. Мелодичні варіації в політичному мовленні формують емоційне тло виступу, яке може або підсилювати аргументацію, або згладжувати потенційно конфліктні моменти. Завдяки мелодиці політик здатен не лише передавати інформацію, а й формувати певні настрої, керувати інтерпретацією та створювати бажаний психологічний ефект.

Суттєвого значення набуває також рівень голосу та його модулювання. Політики рідко говорять монотонно. Вони змінюють силу голосу залежно від змісту: важливі тези проголошуються голосніше, тоді як більш особисті або емоційні моменти — тихіше. Таке варіювання створює ефект «живого» мовлення та сприяє кращому емоційному контакту з аудиторією [22, с. 58; 43, с. 41]. Гнучкість голосу є важливою характеристикою ефективного політичного оратора. Саме зміна сили, висоти та тембру голосу створює динамічність промови та робить її емоційно насиченою. Відсутність голосового варіювання, навпаки, може призвести до втрати уваги аудиторії та зниження загального впливу [33, с. 73].

Додатковим аспектом є те, що політичний виступ завжди виконує перформанційну функцію. Політик на сцені — це не лише мовна особистість, а й «актор», який повинен керувати власним тілом, голосом і емоціями. Тому просодія тут часто поєднується з невербальними засобами — жестами, поглядом, мімікою. Просодія підсилює невербальний сигнал, а невербальні елементи роблять просодичні акценти помітнішими, що разом створює цілісну комунікативну стратегію [47, с. 23; 3, с. 102].

Крім того, сучасні англomовні політики нерідко використовують риторичні прийоми, пов'язані з просодією, такі як наростання інтонації для кульмінації думки, різкий спад для підкреслення серйозності або навмисне сповільнення мовлення під час важливих моментів [28, с. 97; 49, с. 188]. Просодія формує не лише звучання, а й композицію промови — від її початку до фіналу [36, с. 267–268].

Аналіз просодичних особливостей англомовних політичних виступів дає змогу стверджувати, що інтонація, темп, паузи, ритм, мелодика та сила голосу працюють як єдина система, спрямована на ефективний комунікативний вплив. Розуміння цих елементів дозволяє дослідникам не лише оцінювати техніку ораторів, а й пояснювати, чому одні політичні виступи стають історичними, а інші залишаються непомітними [17, с. 64].

З огляду на викладене, доцільно проаналізувати практичні прояви просодичних характеристик на матеріалі конкретних політичних виступів, що дозволить наочно продемонструвати реалізацію описаних просодичних стратегій. Основні просодичні характеристики промови

1. Інтонаційна виразність. Трамп використовує динамічну інтонацію, чергуючи підвищення та пониження тону для підкреслення ключових моментів. Це створює ефект емоційної напруги та залучає увагу слухачів.

*"The golden age of America begins right now."* - «Золотий вік Америки починається прямо зараз».[57]

У цьому реченні підвищення тону на словах "golden age" та "right now" підсилює урочистість моменту.

2. Ритмічність і повтори. Промова має чіткий ритм завдяки повторам структур та паралельним конструкціям. Це полегшує сприйняття та запам'ятовування основних меседжів.

*"We will be prosperous, we will be proud, we will be strong and we will win like never before."* - «Ми будемо процвітаючими, ми будемо гордими, ми будемо сильними та ми переможемо, як ніколи раніше».[57]

Повтор фрази "we will" створює ритмічний малюнок і підкреслює впевненість у досягненні цілей.

3. Пауза як риторичний прийом. Трамп ефективно використовує паузи для акцентування уваги на важливих моментах та надання часу слухачам для осмислення сказаного.

*"Thank you. Thank you very much, everybody. (Applause.) Wow. Thank you very, very much."* - «Дякую. Щиро дякую всім. (Оплески.) Ого. Дуже-дуже дякую».

Пауза після "Wow" дозволяє аудиторії відчувати емоційний підйом і підсилює ефект вдячності.

4. Темп мовлення. Промова має помірний темп, що дозволяє чітко донести меседжі та забезпечити їхнє розуміння. У ключових моментах темп може змінюватися для підсилення емоційного впливу.

*"We will stand bravely, we will live proudly, we will dream boldly, and nothing will stand in our way because we are Americans."* - «Ми будемо стояти мужньо, ми будемо жити гордо, ми будемо сміливо мріяти, і ніщо не стане на нашому шляху, тому що ми американці».[57]

Зміна темпу на словах "nothing will stand in our way" підкреслює рішучість і впевненість.

5. Емоційна мелодика. Трамп використовує мелодійність мовлення для передачі емоцій — від урочистості до рішучості. Це створює емоційний зв'язок із аудиторією.

*"America will be respected again and admired again, including by ... ."* - «Америку знову поважатимуть і захоплюватимуться, зокрема...»[57].

Мелодійне піднесення на словах "respected again" і "admired again" викликає почуття національної гордості.

Просодичні елементи в інавгураційній промові Дональда Трампа 2025 року — інтонація, ритм, паузи, темп і мелодика — були використані для підсилення основних меседжів, створення емоційного зв'язку з аудиторією та підкреслення рішучості та впевненості в майбутньому США.

Для аналізу просодичних характеристик англomовного політичного дискурсу доцільно розглянути фрагмент промови Дональда Трампа, виголошеної ним під час передвиборчої кампанії. Одним із характерних уривків є вислів, який він повторював у різних варіаціях:

*«We will make America strong again. We will make America proud again. We will make America safe again. And yes — we will make America great again.»* - «Ми знову зробимо Америку сильною. Ми знову зробимо Америку гордою. Ми знову зробимо Америку безпечною. І так — ми знову зробимо Америку великою».[57]

Інтонаційні особливості. У цьому фрагменті добре помітна чітка інтонаційна модель, спрямована на створення відчуття емоційного наростання. Кожне речення вимовляється з поступовим підвищенням тону, що створює ефект «поступального руху» та наближення до кульмінації. Трамп активно використовує цей прийом, щоб підсилити вплив фінальної фрази — «great again».

Темп і ритмічність. Темп висловлення Трампа у цьому фрагменті помірний, але з відчутними ритмічними акцентами. Кожне речення має майже ідентичну структуру та тривалість, що створює ритм, який легко запам'ятовується. Повторюваність («strong again», «proud again», «safe again») формує риторичну тріаду, а тричленність — класичний прийом агітаційної риторики. Як підкреслює Smith, «repetition reinforces rhythm and makes political messaging more memorable» .

Паузування. Після кожної з ключових фраз Трамп робить коротку, але помітну паузу. Це створює ефект логічного поділу та дозволяє аудиторії осмислити кожне твердження. Найдовша пауза спостерігається перед фінальною фразою «And yes — we will make America great again». Ця пауза є типовою емпатичною паузою, яка підсилює очікування та драматичність моменту.

Наголос та сила голосу. У цьому фрагменті Трамп виділяє голосом слова «America» та «again», підвищуючи гучність саме на цих позиціях. Такий прийом підсилює патріотичний емоційний тон та створює ефект повернення до «вихідних цінностей» [53,с.74].

Мелодика і загальний емоційний фон. Окрім інтонації й наголосу, загальна мелодика промови Трампа має характер «каскаду»: кожне речення рухається вгору, досягає піку й різко завершується вниз. Така мелодика створює емоційну хвилю, яка повторюється кілька разів. Політики використовують подібний

прийом, щоб зберігати увагу аудиторії та створювати динамічний емоційний фон [28, с. 112; 43, с. 58].

Усі зазначені просодичні параметри, будучи інтегрованими в єдину структуру виступу, формують комплексний механізм риторичного впливу. Такий підхід дозволяє політику ефективно комунікувати свою позицію, формувати емоційний фон промови та посилювати переконливість висловлених аргументів [17, с. 89].

Просодія в цьому уривку спрямована на зміцнення ключового меседжу кампанії. Повторення формулювання «we will make America... again» створює ясний і доступний для сприйняття слоган, а просодичне оформлення — ритмічність, паузи, наголос і мелодичний рух — робить його максимально впливовим [26, с. 44; 41, с. 97]. Такий стиль Трампа поєднує простоту, емоційність і сильний ритм, що сприяє широкому запам'ятовуванню його заяв [53, с. 102].

Таким чином, просодичні особливості відіграють визначальну роль у створенні політичної риторики, забезпечуючи її структурну організованість, емоційну насиченість та стратегічну ефективність [3, с. 56; 21, с. 134].

## **2.2. Дослідження просодичних параметрів виступів англомовних політиків (на прикладі промов Дональда Трампа)**

Вивчення просодичних характеристик англомовних політиків є важливою частиною аналізу політичного дискурсу, оскільки саме просодія створює емоційний настрій мовлення, посилює смислові акценти та впливає на переконливу силу мовлення. Серед сучасних політичних діячів особливе місце займає Дональд Трамп, чії промови неодноразово ставали об'єктом лінгвістичного аналізу завдяки своїй експресивності, нестандартній структурі та яскраво вираженому просодичному малюнку. Однак, для цілей всебічного дослідження важливо порівняти характеристики його мовлення з іншими

політиками, насамперед Джо Байденом, який демонструє іншу модель інтонаційної виразності.

Інтонація Трампа емоційно контрастна. Його промова часто побудована на різких підвищеннях тону, особливо в кульмінаційних моментах. Це створює враження імпульсивності та влади. Дослідники зазначають, що Трамп «регулярно використовує інтонаційні стрибки як риторичний прийом, щоб підкреслити свою рішучість» (як зазначено в роботах з політичної лінгвістики). Показовим є уривок з його передвиборчої промови: “We will *never* give up. We will *never* back down.” - «Ми ніколи не здамося. Ми ніколи не відступимо». [56]

Слова *never* супроводжуються підйомом тональної висоти та збільшенням гучності, що створює емоційне напруження й робить фразу енергетичною та впливовою. Важливим аспектом є те, що інтонаційне підсилення ключових слів у подібних фрагментах не лише підкреслює зміст, але й створює ритмічну структурованість висловлювання. Це дозволяє оратору закріпити повідомлення в пам'яті слухачів і зробити його легко впізнаваним. Повтор інтонаційних контурів формує ефект «меседжевого дублювання», який значно підвищує перлокутивний вплив та перетворює звичайну фразу на політичний лозунг. Такий тип інтонаційного підсилення характерний для більшості його промов.

Додатково варто зазначити, що аналіз просодичних параметрів політичного мовлення набуває особливої актуальності в умовах сучасного медіапростору, де кожне публічне висловлювання політика негайно стає предметом інтерпретацій та оцінок. Саме тому просодія розглядається не лише як технічна складова ораторського мистецтва, але і як стратегічний комунікативний інструмент, що здатен підсилювати вплив, формувати імідж та забезпечувати емоційний контакт зі слухачами. Порівняння різних моделей просодичної поведінки дозволяє глибше зрозуміти механізми політичної риторики та їхню роль у виборчій і державній комунікації.

Темп мовлення Трампа характеризується високою варіативністю. Він може швидко та емоційно викладати негативні оцінки або критику, після чого раптово уповільнюватися, щоб підсилити ключову ідею. Подібна зміна темпу

створює драматичний ефект і дозволяє оратору керувати емоційним станом аудиторії. Крім того, варто враховувати, що зміни темпу мовлення відіграють важливу роль у формуванні довіри та авторитетності. Прискорення темпу часто сприймається як прояв упевненості та енергійності, тоді як уповільнення — як знак обдуманості та стратегічного підкреслення важливих тез. Трамп активно використовує ці механізми для створення контрастів, що викликають у слухачів емоційний відгук і спонукають до оцінки його слів у контексті підсиленої значущості.

Наприклад: “We don’t win anymore... *But we will. Believe me.*” - «Ми більше не перемаємо... Але ми переможемо. Повірте мені».[57]

Подібні паузи й зміни темпу створюють враження, ніби політик веде невимушену, майже приватну розмову з виборцями, що значно підсилює емоційний контакт. Це є типовою маніпулятивною стратегією, спрямованою на встановлення відчуття близькості, доступності та щирості, хоча фактично вона є ретельно продуманим елементом політичної риторики.

Голосова техніка Трампа базується на сильних наголосах і повторюваності ключових фраз. Повтори — не лише стилістичний, а й просодичний прийом, який створює впізнаваний ритм мовлення. У психолінгвістиці повтор часто вважається елементом емоційної підсилювальної структури.

Трамп активно застосовує повтори: “Fake news. Very fake. Totally fake.” - «Фейкові новини. Дуже фейкові. Абсолютно фейкові».[56]

Ці слова вимовляються з різним ступенем інтонаційної напруги, що створює ефект наростання емоцій. Кожен повтор отримує новий наголошений центр, що посилює перлокутивний ефект.

## 2.3 Порівняльний аналіз просодичної організації дискурсу різних політичних лідерів

Для повного аналізу важливо розглянути, чим відрізняється просодика Дональда Трампа від іншого ключового політичного діяча — Джо Байдена. Його манера мовлення є майже протилежною стилю Трампа, що дозволяє чітко простежити роль просодики у формуванні політичного іміджу.

1. Інтонація є однією з ключових просодичних характеристик, що визначає мелодику голосу під час мовлення і виконує як смислову, так і експресивну функцію [30, с. 58; 45, с. 112]. Вона дозволяє структурувати висловлення, виділяти головні меседжі та створювати бажаний емоційний ефект. В політичному дискурсі інтонація також слугує засобом управління сприйняттям аудиторії і формування авторитетного іміджу мовця [13 с. 50; 35 с. 134;].

Порівняльний аналіз інтонаційних характеристик промов Дональда Трампа та Джо Байдена виявляє певні відмінності у використанні висхідних і низхідних інтонаційних контурів.

Інтонаційна варіативність Трампа характеризується частим використанням різких змін висоти тону, що підкреслює ключові меседжі та створює ефект емоційної напруженості. Він часто застосовує низхідні контури для завершення важливих фраз і висхідні — для звернення уваги на нові або повторювані тези [56]. Такі інтонаційні моделі дозволяють привертати увагу слухачів і формувати ритмічно насичене мовлення, що запам'ятовується аудиторії.

Інтонаційна варіативність Байдена має більш плавний і рівномірний характер. Використання помірно висхідних і низхідних контурів створює відчуття спокійного, впевненого та контрольованого висловлення. Така інтонаційна стратегія сприяє довірі слухачів, зменшує емоційну напруженість і підкреслює логічну послідовність аргументів [31].

Таким чином, інтонація в промовах Трампа спрямована на створення динамічного та емоційно насиченого ефекту, тоді як Байден використовує її для формування відчуття стабільності та авторитетності. Обидві стратегії

демонструють, що інтонаційні засоби є важливим інструментом політичної комунікації та впливу на аудиторію.

Отже, Трамп:

- різкі підвищення тону;
- інтонаційні “стрибки”;
- висока емоційна амплітуда;
- часте перенаголошення слів.

Байден:

- плавніші інтонаційні контури;
- низька амплітуда тону;
- часті інтонаційні зниження в кінці фраз;
- поміркований наголос без різких акцентів.

Приклад Байдена: “We must choose hope over fear, unity over division.” - «Ми повинні обрати надію замість страху, єдність замість розбрату».

Його фрази вимовляються рівно, з плавним зниженням тону, що створює враження спокою та виваженості. Байден використовує інтонацію як інструмент розсудливості, а не емоційності.

2. Темп мовлення визначається швидкістю проголошення слів і фраз, що впливає на сприйняття інформації та ефективність комунікації [13, с. 52; 4, с. 24]. У політичному дискурсі темп є важливим засобом управління увагою аудиторії, підкреслення значущості меседжів та створення певного емоційного ефекту [35 с. 136].

Порівняльний аналіз промов Дональда Трампа та Джо Байдена показує відмінності в ритмічній організації мовлення:

Темп Трампа характеризується частими змінами швидкості мовлення. Він використовує швидкий темп для підкреслення емоційності та важливості повідомлення, що створює динамічний ефект і привертає увагу слухачів. У той же час уповільнення темпу на ключових моментах дозволяє акцентувати увагу

на важливих тезах [56]. Така зміна темпу формує ритмічно насичену промову, яка підсилює переконливість меседжів.

Темп Байдена зазвичай більш стабільний і помірний. Рівномірна швидкість проголошення слів забезпечує зрозумілість та легке сприйняття інформації, що сприяє створенню відчуття спокою і впевненості [32]. Байден також використовує помірне уповільнення на ключових моментах, що дозволяє слухачам засвоїти інформацію та оцінити аргументи.

Темп мовлення Трампа орієнтований на динамічність та емоційний вплив, тоді як темп Байдена спрямований на ясність та логічність подачі інформації. Обидва стратегії демонструють значення темпу як важливого просодичного засобу впливу на аудиторію в політичному дискурсі.

Узагальнюючи, можна коротко визначити основне:

Трамп:

- швидкі, емоційні фрагменти;
- різкі уповільнення перед важливими фразами;
- темп, який “стрибає” залежно від емоцій.

Байден:

- стабільніший, повільніший темп;
- помітні паузи між блоками думок;
- менш виражена варіативність.

У своїх промовах Байден часто застосовує «логічні паузи», коли кожен абзац проголошується як окрема завершена думка. Це робить його мовлення більш спокійним, але інколи — менш енергійним.

3. Роль пауз. У політичному дискурсі пауза дозволяє слухачам осмислити інформацію, створює ефект очікування та допомагає керувати ритмом сприйняття промови [13, с. 53].

Порівняльний аналіз промов Дональда Трампа та Джо Байдена демонструє різні стратегії використання пауз:

Пауза Трампа часто використовується для створення драматичного ефекту та емоційного підкреслення важливих меседжів. Він робить короткі паузи після ключових фраз, щоб привернути увагу слухачів та підкреслити значущість повідомлення [58]. Такі паузи сприяють тому, що аудиторія краще запам'ятовує основні тези промови.

Пауза Байдена зазвичай довша та рівномірна. Вона застосовується для надання слухачам часу на осмислення аргументів і створює відчуття спокою та впевненості в словах промовця [31]. Використання пауз таким чином підсилює логічну структуру промови та робить її більш зрозумілою для аудиторії.

Паузи у політичному мовленні слугують засобом підкреслення важливих меседжів та регулювання ритму сприйняття інформації. Різні стратегії їх використання в промовах Трампа і Байдена демонструють, як просодичні засоби адаптуються до стилю мовлення і цільової аудиторії.

Отже, можна виокремити такі особливості використання пауз:

Трамп:

- пауза як драматичний засіб;
- часті короткі паузи для емоційного ефекту;
- використання мовчання як підсилювача.

Байден:

- пауза як структурний елемент;
- довші логічні зупинки;
- рідше використовує паузи для драматизації.

Приклад Байдена: “America is an idea. An idea stronger than any army.”

Тут пауза чітко структурує повідомлення, але не створює емоційної напруги.

4. Емоційний фон голосу — це просодична характеристика, яка включає зміну інтонації, гучності, тембру та ритму мовлення з метою передати емоційний стан мовця та вплинути на аудиторію [34, с. 138; 46 с. 120]. У політичному дискурсі він є важливим інструментом формування позитивного іміджу,

підкреслення значущості меседжів та емоційного залучення слухачів [13, с. 55; 19, с. 25].

Порівняльний аналіз промов Дональда Трампа та Джо Байдена демонструє різні стратегії використання емоційного фону голосу:

Емоційний фон Трампа характеризується широким спектром інтонаційних коливань та зміною гучності. Часте підвищення тону або раптові паузи створюють ефект емоційного залучення, що допомагає утримати увагу слухачів та підсилює драматичний ефект промови [58]. Така стратегія формує відчуття енергійного та рішучого лідера.

Емоційний фон Байдена зазвичай більш врівноважений та контрольований. Використання помірної інтонації та стабільної гучності створює відчуття спокою і надійності, сприяє кращому сприйняттю інформації та формує образ впевненого, але дружнього лідера [31].

Отже, емоційний фон голосу виступає ключовим засобом впливу на аудиторію, дозволяючи політикам формувати емоційне ставлення слухачів та посилювати переконливість своїх меседжів.

Узагальнивши, можна сказати:

Трамп: голос часто звучить різко, інколи зі «обуренням», що створює ефект енергії та боротьби. Це будує образ лідера, який виступає «проти системи».

Байден: голос м'якший, інколи зі спокійним тремтінням, що створює ефект емпатії та турботи. Він будує образ політика-«об'єднувача».

Приклад порівняння на основі реальних фрагментів

Трамп: “They’re taking our jobs. They’re taking our factories. It’s terrible.” - «Вони забирають наші робочі місця. Вони забирають наші заводи. Це жахливо».[58] Тут спостерігаємо підсилення голосу, швидкий темп, повтори та короткі речення з сильним наголосом.

Байден: “We are a nation that can rise to any challenge if we stand together.” - «Ми — нація, яка може впоратися з будь-яким викликом, якщо будемо разом».[32] Це приклад плавної інтонації та м'якого зниження тону, що створює спокійний, об'єднавчий ефект.

## 2.4. Вплив просодичних характеристик на ефективність політичної комунікації

Просодичні характеристики — інтонація, темп, ритм, паузи, мелодика та сила голосу — формують акустичну структуру політичного висловлювання й визначають рівень його емоційно-переконливого впливу. У політичній комунікації просодія виконує багатоаспектну функцію: вона структурує мовлення, спрямовує увагу слухачів, підсилює аргументаційні ходи та допомагає політику керувати емоційними реакціями аудиторії. Як зазначає М. В. Александрович, просодичні параметри є фундаментальним компонентом емоційного мовлення, що визначає його виразність та інтерпретацію змісту [1; с. 45–47].

Інтонаційний компонент виступає одним із провідних засобів смислового структурування. За результатами досліджень О. Борзенко, варіації мелодичного контуру дозволяють мовцеві підкреслювати ключові змістові елементи й формувати певне емоційне ставлення аудиторії до висловлених ідей [4; с. 112–115]. Підвищення тону посилює відчуття значущості або напруженості, тоді як пониження асоціюється зі спокоєм, упевненістю чи завершеністю думки. Такий інтонаційний контроль дає оратору можливість модулювати загальне емоційне тло промови.

Темп мовлення також значною мірою визначає ефективність політичного виступу. С. О. Іваненко підкреслює, що швидкий темп активізує увагу слухачів і створює ефект нагальності, тоді як повільний сприяє кращому осмисленню інформації та формує образ стриманого й впевненого лідера [9; с. 203–206]. У політичних промовах ці варіанти можуть чергуватися залежно від комунікативної мети: прискорення — у закликах до дії, сповільнення — під час викладу основних положень. Темп у поєднанні з паузами створює виразну ритмічну структуру промови.

Емфатичні паузи, які використовуються для підсилення змістових акцентів, відіграють окрему роль. Дж. Andrews зазначає, що пауза перед

ключовим твердженням підвищує концентрацію уваги аудиторії та сприяє інтерпретації інформації як особливо важливої [26; с. 58–60]. У політичному дискурсі такі паузи можуть набувати маніпулятивного характеру, формуючи очікування й драматичну напругу.

Ритм мовлення, за спостереженнями М. В. Андрійчук, є механізмом упорядкування емоційної інформації та може змінюватися залежно від цілей політика [2; с. 91–94]. Регулярний ритм сприймається як ознака впевненості та структури, тоді як ритмічна нерівномірність передає спонтанність або емоційність. Ритмічні повтори нерідко стають основою політичних гасел, завдяки чому їх легше запам'ятати.

У сучасному політичному середовищі просодія часто виступає інструментом маніпуляцій. Лисенко та Манелюк наголошують, що просодичні маркери можуть визначати сприйняття повідомлення як важливого, термінового чи достовірного, особливо в умовах інформаційної конкуренції [15; с. 72–75]. Зміни темпу, контрасти інтонації та варіації гучності формують емоційний тиск і визначають оцінні реакції аудиторії.

І. Гнатюк підкреслює, що успішність риторичних стратегій значною мірою залежить від володіння інтонаційно-ритмічними засобами: саме вони забезпечують структурованість, емоційну виразність та чітке формулювання комунікативного наміру [6; с. 167–170].

Просодичні характеристики також впливають на формування етосу політика — образу мовця. Т. Савченко зазначає, що збалансована інтонаційна організація промови створює враження компетентності та щирості, тоді як некоректно підібрані просодичні засоби можуть підірвати довіру аудиторії [18; с. 214–216].

Загалом, просодичні характеристики виконують у політичній комунікації комплексну функцію: вони підсилюють зміст, формують емоційне тло, акцентують ключові моменти, забезпечують структурованість і сприяють переконливості. Як показують дослідження, ефективність політичного дискурсу значною мірою залежить не лише від того, *що* говорить політик, а й *як* він це

вимовляє. Саме тому просодія залишається одним із головних інструментів політичної риторики в умовах сучасного інформаційного середовища.

## Висновки до розділу 2

У другій частині описано комплексний аналіз просодичних характеристик політичного дискурсу англійською мовою, використовуючи матеріал промов Дональда Трампа та розглядаючи порівняння його риторики з промовою Джо Байдена. Дослідження дозволило зробити низку важливих узагальнень щодо ролі просодії у формуванні впливу політичних промов, а також описати специфічні особливості окремих мовленнєвих стратегій ключових політичних фігур у Сполучених Штатах.

По-перше, аналіз виявив, що просодія політичних промов є не другорядним, а фундаментальним компонентом комунікаційної стратегії. Інтонація, ритм, пауза та акцентуація відіграють не лише роль організації мовлення, але й служать інструментом переконання, емоційного тиску та побудови політичного іміджу. За допомогою просодичних засобів політики здатні не лише інформувати, але й створювати певний емоційний фон, який впливає на сприйняття аудиторії.

По-друге, просодична поведінка Дональда Трампа демонструє високий рівень емоційності, експресивності та акцентуації. Його «стрибаюча» інтонація, швидкі зміни ритму, численні повторення та сильні акценти створюють агресивний та енергійний стиль мовлення, метою якого є залучення прихильників та посилення ефекту залученості. Трамп активно використовує паузи для драматизації, а також для створення «ефекту обіцянки» або «уточнення». Така просодична схема надає його промовам динамізму, але водночас робить їх менш зрозумілими та менш формальними.

По-третє, порівняння Трампа та Джо Байдена показало, що навіть між політиками однієї країни можуть існувати принципово різні просодичні стилі. Байден обирає іншу комунікативну стратегію: його мовлення рівніше, темп

стабільніший, паузи мають логічний, а не емоційний характер, інтонаційна амплітуда значно менша. Просодична поведінка Байдена спрямована на створення образу виваженого, раціонального та спокійного лідера. На протигагу Трампу, який використовує голос як «емоційний важіль», Байден застосовує просодика для підсилення смислової логіки та чіткості сказаного.

По-четверте, здійснене порівняння дозволяє стверджувати, що просодика є одним із ключових засобів формування політичного позиціонування. Просодичні параметри визначають не лише стиль політика, але й тип взаємодії з аудиторією: Трамп звертається до емоцій та інстинктів, Байден — до раціональності та довіри. Таким чином, через інтонацію й темп формується не лише емоційний фон виступу, але й стратегічне повідомлення про характер лідера.

По-п'яте, результати аналізу підтверджують, що у політичному дискурсі просодика виконує як сигнальну, так і емоційно-оцінну функції. Вона допомагає структурувати повідомлення, виділяти ключові тези, підсилювати аргументи та створювати індивідуальний стиль. У випадку Трампа це стиль прямої, агресивної, енергійної комунікації; у випадку Байдена — стиль рівноважний, спокійний і структурований.

Загалом, проведений аналіз дозволив встановити, що просодичні особливості становлять невід'ємну частину політичного дискурсу, визначаючи ефективність та емоційний вплив публічних виступів. Вивчення просодики політиків є важливим не лише для лінгвістики, але й для політології, комунікаційних студій та соціальної психології, оскільки інтонаційні та темпоральні характеристики мовлення безпосередньо впливають на формування громадської думки та наявності або відсутності підтримки політичного лідера.

Таким чином, результати розділу 2 підтверджують, що просодика є значущим чинником впливу, який активно використовується політиками для досягнення комунікативних і стратегічних цілей, а також підкреслюють важливість подальших досліджень цього явища у сучасному англійському політичному дискурсі.

## РОЗДІЛ 3. ПРОСОДИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

### 3.1. Специфіка інтонаційного оформлення політичних виступів

Інтонаційне оформлення політичного виступу є одним із ключових інструментів мовленнєвого впливу, оскільки саме інтонація допомагає промовцеві керувати увагою аудиторії, підкреслювати ключові тези та формувати емоційний фон повідомлення [9, с. 34]. Дослідники наголошують, що політична риторика “існує не лише через зміст, але й через спосіб, яким промовець подає цей зміст” [16, с. 22]. Інтонація, таким чином, виступає своєрідним містком між мовцем і аудиторією, визначаючи, наскільки переконливим буде повідомлення [53, с. 80].

Однією з основних характеристик інтонації в політичних промовах є її варіативність залежно від змісту та комунікативної мети. Політик рідко використовує монотонну подачу; навпаки — інтонаційний малюнок постійно змінюється: висхідні тональні рухи у момент звернення до аудиторії, рівні — у пояснювальних блоках, різкі спадні — при висловленні претензій або критики [53, с. 82]. У риторичі часто підкреслюють, що “тональність є тим інструментом, який може або збудувати довіру, або миттєво її зруйнувати” [18, с. 25].

Приклад 1. Дональд Трамп — емоційна тональна амплітуда

Промови Дональда Трампа відзначаються високою динамікою інтонаційних контурів: різкі переходи від низьких тонів до різко підвищених дозволяють йому створювати ефект «напруження – розрядки». Наприклад, у його зверненні “We will make America strong again. We will make America proud again” чітко простежується спадно-висхідний контур, що підсилює мотиваційний ефект. Дослідники описують таку манеру як “інтонаційний тиск, спрямований на формування емоційної мобілізації аудиторії” [56].

Приклад 2. Джо Байден — плавність, вирівняність і емпатичність

На відміну від Трампа, політична промова Джо Байдена характеризується «м'яким, спадаючим тоном» в кінці більшості речень, що створює ефект довіри та стабільності. У частині його промови: «Я вірю в можливість цієї країни, і я вірю в американський народ» помітний однорідний тон з мінімальними відхиленнями. Така інтонація створює відчуття спокою та передчуття, що особливо важливо в кризових ситуаціях.

Дослідники підкреслюють, що Байден “використовує інтонацію як інструмент емоційного заспокоєння, тоді як його опонент орієнтується на емоційне активування аудиторії” [56]

### Приклад 3. Інтонація як засіб створення смислових акцентів

У політичних виступах частотними є інтонаційні виділення ключових термінів, як-от «freedom», «security», «future», «change». Наприклад, у промовах багатьох американських політиків підсилення останнього слова у фразі дозволяє створити ефект завершеності та вагомості. Як зазначено в одному з досліджень політичної просодики, “наголос у кінцевій позиції фрази перетворюється на емоційний знак оклику, навіть якщо граматично його немає”.

### Приклад 4. Використання пауз як інтонаційного маркера

Політик часто використовує риторичні паузи, щоб підкреслити зміст або надати аудиторії час для осмислення. Наприклад, Трамп активно застосовує довгі паузи після ключових тверджень, створюючи ефект драматичності: “*We are going to win... And we are going to win big.*” [58]. Байден же, навпаки, використовує коротші, так звані «дихальні паузи», які роблять його мовлення більш плавним.

### Приклад 5. Порівняння стилів інтонаційного оформлення

- Трамп: різкий, емоційно насичений тон, часті підвищення тону, пружні паузи.
- Байден: рівний тон, помірний темп, м'які інтонаційні переходи, спокійний спадний контур.

У науковій літературі подібні відмінності описують формулюванням: “інтонація популістського політика прагне до максимального емоційного

контакту, тоді як інтонація інституційного політика — до стабільності та передбачуваності” .

### 3.2. Темпоральні особливості публічного мовлення політиків

Темпоральні характеристики мовлення політиків — це сукупність просодичних елементів, до яких належать швидкість проголошення слів і фраз, ритм мовлення та тривалість пауз. Вони відіграють ключову роль у сприйнятті промови аудиторією, впливають на її переконливість, емоційний ефект та формування іміджу мовця [36, с. 136; 12, с. 52]. Темпоральні параметри виступу визначають загальну динаміку звучання та фактично задають «ритм» комунікативної взаємодії між політиком і його аудиторією. Від того, наскільки гармонійно поєднуються темп, паузи та ритм, залежить не лише інформативність промови, а й те, як слухачі інтерпретують її зміст. У політичному дискурсі такі характеристики стають частиною ширшої комунікативної стратегії, спрямованої на встановлення емоційного контакту, управління увагою та формування потрібного психологічного стану аудиторії.

У сучасних політичних виступах темпоральні характеристики виконують кілька взаємопов'язаних функцій. Темп мовлення дозволяє політикам регулювати сприйняття промови слухачами. Прискорення темпу створює відчуття енергійності, напруженості або терміновості, тоді як уповільнення підкреслює серйозність і значущість сказаного [26, с.126]. Наприклад, у промовах Дональда Трампа спостерігається часте прискорення мовлення під час критики опонентів та емоційних висловлювань, що створює ефект мобілізуючої та динамічної комунікації:

“We are going to bring back jobs... And we will do it big” - «Ми збираємося повернути робочі місця... І ми зробимо це масштабно» [58].

Повільне проголошення слова *big* підкреслює вагомість обіцянки, додає драматичного ефекту та утримує увагу слухачів. Байден, навпаки, використовує

більш рівномірний темп, що сприяє структурованому сприйняттю промови та формує образ впевненого і врівноваженого лідера:

“We need unity. We need action. We need responsibility” - «Нам потрібна єдність. Нам потрібні дії. Нам потрібна відповідальність»[31]

Темп і паузи відіграють важливу роль у поділі мовлення на смислові блоки. Короткі паузи Трампа після ключових слів дозволяють виділити головні меседжі, створити ефект очікування та акцентувати увагу аудиторії. Байден використовує більш тривалі паузи між блоками аргументів, що дає слухачам час на осмислення інформації та сприяє більш спокійному сприйняттю повідомлення [19, с. 22; 35 с. 136].

Темпоральні характеристики безпосередньо впливають на емоційний фон промови. Прискорене мовлення та короткі паузи створюють відчуття напруженості та хвилювання, тоді як уповільнений темп і тривалі паузи підкреслюють серйозність і вагомість сказаного [45, с. 120]. Емоційна динаміка мовлення Трампа стимулює аудиторію, викликає активну реакцію та підтримує високий рівень залученості. Байден формує емоційно врівноважений фон, що підтримує відчуття стабільності, довіри та спокою у слухачів.

Ритм визначається чергуванням швидких і повільних сегментів мовлення, повторенням ключових слів і фраз, а також логічним поділом промови на блоки. Рівномірний ритм Байдена забезпечує структурованість та послідовність висловлювань, а зміни ритму у промовах Трампа створюють ефект динамічності, емоційного залучення та мобілізації слухачів. Часто повторення ключових фраз у поєднанні з ритмом і паузами підсилює запам'ятовуваність меседжів і формує певний психологічний ефект на аудиторію.

Варто зазначити, що темп мовлення часто адаптується до конкретної ситуації, формату публічного виступу та очікуваної реакції слухачів. Політики свідомо змінюють швидкість мовлення у залежності від того, чи прагнуть вони мобілізувати аудиторію, викликати у неї відчуття терміновості або, навпаки, налаштувати на вдумливе сприйняття складної інформації. Такий підхід

демонструє стратегічний характер темпорального контролю, що є одним із ключових інструментів ефективного політичного впливу.

Темпоральні засоби не працюють ізольовано, а інтегруються з іншими просодичними характеристиками, такими як інтонація, наголос і гучність голосу [30, с. 58]. У Трампа, наприклад, прискорене мовлення з підвищенням тону або використанням коротких пауз створює напружену, мобілізуючу атмосферу. Байден використовує стабільний темп, рівномірний ритм та тривалі паузи для формування спокійного і авторитетного образу. У комплексі темпоральні та інтонаційні засоби створюють цілісну систему комунікативного впливу, яка дозволяє політику не лише передати зміст повідомлення, а й сформувати емоційний та психологічний контекст його сприйняття. Така інтеграція просодичних параметрів забезпечує максимально ефективне донесення меседжів, оскільки аудиторія сприймає не тільки слова, а й спосіб їх проголошення, що часто має не менший вплив.

Вибір темпу та ритму допомагає створювати образ політика в очах аудиторії. Динамічний, змінний темп Трампа формує відчуття енергійності, рішучості та здатності до активних дій. У Байдена темпоральна стабільність підкреслює компетентність, надійність та спокійність, що важливо для формування довіри [10, с.184]. Ритм також може відображати особистий стиль політика, що робить його виступи впізнаваними для широкої аудиторії. У сучасних політичних комунікаціях ритм часто використовується як спосіб підтримання уваги під час довгих виступів, а також як засіб посилення емоційного впливу за допомогою повторів, пауз і акцентів. Це зумовлює необхідність цілеспрямованої роботи над ритмічною організацією промови, що стає невід'ємною частиною підготовки публічних звернень.

Аналіз промов Трампа та Байдена демонструє, що темпоральні характеристики є ефективним інструментом комунікативного впливу в політичному дискурсі. Вони дозволяють керувати емоційним станом аудиторії, підкреслювати ключові меседжі, мобілізувати слухачів або створювати відчуття спокою та впевненості. Темп, ритм та паузи формують стиль виступу,

підсилюють риторичний ефект та визначають успішність політичної комунікації [5, с.98; 51, с.125].

З огляду на це, темпоральні характеристики можна розглядати як окремий вимір комунікативної компетентності політика, що потребує спеціальної підготовки та вдосконалення. Уміння варіювати темп, ритм і тривалість пауз дозволяє не лише зробити промову змістовнішою, а й керувати емоціями слухачів, формувати їхнє ставлення та підсилювати вплив виступу на соціально-політичні процеси.

Отже, темпоральні особливості публічного мовлення є не просто стилістичною характеристикою, а важливим інструментом стратегічного впливу на аудиторію, який використовується політиками для досягнення комунікативної ефективності та формування емоційного фону виступу. І вибір часу для виступу — це також не просто стилістична особливість, а ще одним важливим інструментом впливу. Він дозволяє політикам маніпулювати емоційним сприйняттям аудиторії, підкреслювати ключові повідомлення та створювати певний образ лідера. Приклад Трампа та Байдена показує, як ритм і паузи можуть створювати абсолютно різні враження: енергійний та мобілізуючий стиль для Трампа та спокійний, впевнений та збалансований стиль для Байдена.

### **3.3. Роль пауз і ритмічної структури в політичній комунікації**

Паузи та ритмічна організація мовлення є невіддільними компонентами просодичної структури політичного дискурсу. Вони відіграють не лише естетичну чи стилістичну роль, але й мають важливе комунікативне, когнітивне та емоційне значення. У політичному мовленні паузи та ритм допомагають слухачам краще сприймати зміст промови, підкреслюють основні повідомлення та створюють певний психологічний ефект. Паузи в мовленні діють як невидимі маркери, що дозволяють слухачеві зосередитися на ключових моментах і осмислити сказане.

Однією з основних функцій пауз є емоційне виділення інформації. Короткі паузи після ключових слів або фраз можуть створювати ефект напруженості, драматичності або очікування. Звернення до конкретних прикладів дозволяє більш наочно продемонструвати вплив темпу та пауз на сприйняття промови. Розглянемо, як це проявляється на практиці. Наприклад, у промові Дональда Трампа:

*“We will win... and we will win big.”*

Пауза після слова *win* не лише привертає увагу слухачів, а й підсилює емоційне сприйняття промови, створюючи очікування наступної частини висловлювання. Така техніка є ефективним засобом залучення аудиторії та підкреслення ключових тез.

По-друге, паузи виконують структурну функцію, дозволяючи слухачам легше сприймати зміст промови. Вони розмежовують логічні блоки та відокремлюють основні ідеї. Джо Байден у своїх виступах часто використовує триваліші паузи між блоками речень, що створює відчуття впевненості та спокою. Наприклад:

*“We need unity. We need action. We need responsibility.”*

Кожна пауза тут дозволяє слухачеві осмислити попередню думку і підкреслює структурну послідовність промови. Таке застосування пауз формує враження продуманого і логічного виступу, що особливо важливо під час офіційних виступів та дебатів.

Третя функція пауз — це риторичний ефект. Пауза може слугувати засобом посилення аргументу, надаючи йому більшої ваги. Правильно розташовані паузи підсилюють переконливість промови і створюють ефект впливу на аудиторію. Політик може навмисно залишати паузу перед важливою частиною промови, щоб слухачі психологічно підготувалися до ключового меседжу.

Ритмічна структура мовлення. Темп мовлення тісно пов'язаний з ритмом і паузами, і саме він визначає, наскільки природною та комфортною сприймається промова. Постійний темп створює відчуття стабільності, послідовності та серйозності. Наприклад, Джо Байден підтримує плавний темп у своїх промовах,

що дозволяє слухачам зосередитися на змісті та краще засвоювати інформацію. Morton підкреслює, що «ритмічна організація мовлення діє як орієнтир для уваги слухачів і допомагає контролювати емоційний стан аудиторії» [51, с.127]. Таким чином, темп і ритм мовлення є не просто технічними характеристиками, а своєрідними «інструментами художньої організації» промови, які допомагають політику будувати зв'язок зі слухачами та керувати їхніми емоційними реакціями.

Нерівномірний темп, з іншого боку, використовується для привернення уваги та посилення динаміки промови. Дональд Трамп часто змінює темп своїх промов, прискорюючи слова в критичні моменти та уповільнюючи їх під час мотиваційних промов. Цей прийом створює відчуття жвавої, емоційно зарядженої промови, яка активно утримує увагу аудиторії.

Взаємодія пауз і ритму. Паузи та темп тісно пов'язані. Короткі паузи у швидкому темпі промови підкреслюють емоційну напругу та терміновість повідомлення, тоді як довші паузи у повільнішому темпі промови допомагають слухачеві зрозуміти важливу інформацію. У політичній комунікації така взаємодія стає стратегічним інструментом управління сприйняттям аудиторії, а також формує імідж політика як харизматичного або жвавого лідера.

Наприклад, Трамп використовує короткі, швидкі паузи для наголосу на критиці опонентів і підвищення емоційного ефекту, тоді як Байден навмисно робить довші паузи після кожної ключової тези, що створює відчуття спокою і впевненості. Такі прийоми показують, як паузи та ритм мовлення формують не тільки сприйняття змісту, але й психологічну реакцію аудиторії.

Емоційне та психологічне значення. Паузи та темп мовлення дозволяють політикам контролювати емоційний стан аудиторії. Вони можуть посилювати почуття напруги, мотивувати їх до дії або, навпаки, заспокоювати. Психологічно правильне розміщення пауз та контрольований темп мовлення допомагають створити імідж компетентного, впевненого та переконливого лідера. Andrews зазначає, що «ритмічні та паузальні характеристики мовлення визначають ефективність комунікації не менше, ніж самі слова».[26, с.153]

Паузи та ритмічна структура мовлення виконують у політичній комунікації кілька важливих завдань:

- допомагають виділяти ключові меседжі; використання пауз після ключових слів або фраз дозволяє слухачам краще зосередитися на головній інформації, підсилює її значущість і робить промову більш структурованою [45 с. 120]. Ритмічна організація мовлення у поєднанні з паузами дозволяє політику створювати логічні блоки, що полегшують запам'ятовування та сприйняття головних тез [29, с. 58].
- полегшують сприйняття змісту і структурування промови; пауза та ритм допомагають слухачам усвідомлювати структуру висловлювання. Чітке розділення інформаційних блоків та чергування наголошених і ненаголошених сегментів робить промову більш організованою, а логічний поділ тексту на блоки сприяє легшому розумінню змісту [35, с. 136]. Ритмічна регулярність мовлення також допомагає уникати перевантаження слухачів великою кількістю інформації одночасно.
- впливають на емоційне сприйняття і реакцію аудиторії; через контроль ритму і пауз політик може регулювати емоційний стан аудиторії. Прискорене мовлення з короткими паузами створює напруженість або відчуття терміновості, а уповільнене мовлення з тривалими паузами — ефект серйозності, спокою та авторитетності [26, с.185]. Завдяки цьому слухачі підсвідомо реагують на повідомлення більш активно або, навпаки, сприймають його спокійно і з довірою.
- підсилюють переконливість і ефективність комунікації; Ритм і паузи є інструментами риторики, що підвищують переконливість промови. Коли ключові слова виділяються через паузи, вони легше закарбовуються у пам'яті аудиторії, а повторення фраз у певному ритмі підсилює ефект переконання [4, с. 24]. Крім того, контрольовані паузи дозволяють політику підкреслити вагомість аргументів і надати промові драматичного або емоційного забарвлення.

- формують образ політика як харизматичного, впевненого та компетентного лідера. Спосіб використання пауз та ритму впливає на сприйняття особистості мовця. Динамічний ритм із короткими паузами формує образ енергійного, харизматичного лідера, здатного мобілізувати аудиторію. Рівномірний ритм та помірні паузи створюють враження врівноваженості, компетентності та надійності [51, с.134]. Таким чином, ритмічна структура та паузи не лише полегшують сприйняття промови, а й формують психологічний портрет політика у свідомості слухачів.

Приклади промов Трампа та Байдена показують, що стратегічне використання пауз та темпу може формувати дуже різні моделі комунікації: Трамп використовує динамічний, емоційно заряджений темп з короткими паузами, щоб зацікавити аудиторію, тоді як Байден віддає перевагу стабільному, спокійному темпу з довгими паузами, щоб зміцнити довіру та самовладання. Таким чином, паузи та темп є невід'ємними та ефективними інструментами в просодичній організації політичного дискурсу.

### **3.4 Просодичні засоби маніпуляції та переконання в політичному дискурсі**

Просодичні особливості мовлення — інтонація, ритм, темп, паузи та акцент — відіграють ключову роль у формуванні переконливої сили політичної промови. У політичному дискурсі вони часто використовуються як інструменти впливу на емоції, увагу та сприйняття аудиторії, що часто надає їм маніпулятивного характеру. «Просодія — це невидимий шар комунікації, через який оратори спрямовують емоції та формують інтерпретації». Це особливо очевидно в політичних промовах, де правильна просодична стратегія може змінити реакцію слухачів навіть за відсутності вагомого суттєвого аргументу.[22, с.166]

Інтонація дозволяє політикам посилювати або пом'якшувати зміст промови. Вона створює емоційний тон, який може викликати довіру, тривогу, натхнення або навіть страх.

У політичних виступах інтонація часто використовується для підсилення патріотичних закликів, критики опонентів або піднесених обіцянок. Так, Дональд Трамп у своїх промовах застосовує висхідні інтонаційні контури перед ключовими тезами, що створює відчуття енергії та впевненості. Наприклад, у фразі:

*“We are going to bring jobs back — thousands and thousands of jobs.”* - «Ми збираємося повернути робочі місця — тисячі й тисячі робочих місць».[58]

Висхідна інтонація перед словом *jobs* викликає у слухачів відчуття оптимізму та масштабу обіцянки.

Джо Байден, навпаки, застосовує переважно спадні інтонаційні контури, що передають спокій, врівноваженість і бажання стабілізувати ситуацію. Його інтонаційний малюнок виступає засобом створення образу відповідального й стриманого лідера.

Темп мовлення також є одним із найпоширеніших маніпулятивних механізмів у політичному дискурсі. Швидший темп створює враження впевненості, рішучості та енергійності, тоді як повільніший темп часто використовується для позначення серйозності або важливості проблеми. Мовознавець Morton підкреслює: «variations in speech tempo allow speakers to simulate emotional intensity and regulate audience attention».[51, с.127]

Трамп активно використовує прискорений темп у пасажах, що критикують його опонентів, що створює ефект терміновості та підкреслює негативну оцінку. Байден, навпаки, уповільнює свою промову, коли говорить про соціальні проблеми, надаючи своїм словам більшої ваги.

Темп мовлення може бути рівним, різким або нерівномірним. Рівномірний темп часто асоціюється зі стабільністю та впевненістю. Нерівномірний темп, який часто використовує Трамп, посилює емоційний вплив та утримує увагу аудиторії, навіть якщо зміст заяви простий або повторюваний. Пауза як маніпулятивний інструмент

Пауза — один із найефективніших просодичних засобів, адже вона дозволяє ораторові керувати увагою публіки. Andrews стверджує, що «а

well-placed pause highlights not only the idea, but also the authority of the speaker.» - «Вдало розставлена пауза підкреслює не лише ідею, а й авторитет оратора»[26, с. 178]

Політики використовують паузи для кількох видів впливу:

1. Пауза перед важливою інформацією — створює напруження та очікування.
2. Пауза після важливої тези — підсилює її значення.
3. Серія коротких пауз — створює ефект рішучості та контролю над ситуацією.

У виступах Трампа часто фіксуються паузи одразу після критичних висловлювань, що дозволяє підсилити їх емоційний ефект. Байден, навпаки, робить паузи після пояснення складних ідей, допомагаючи слухачам засвоїти зміст.

Емоційний вплив — найважливіший аспект маніпулятивного використання просодії. Політик може викликати у слухачів відчуття страху, небезпеки або єдності, не змінюючи змісту промови.

Наприклад, коли Трамп говорить про «threats» або «danger», його голос стає нижчим, темп уповільнюється, інтонація набуває драматичного забарвлення. Це створює психологічний ефект небезпеки та стимулює аудиторію сприймати проблему серйозніше.

Байден використовує інтонаційне пом'якшення та рівний ритм, щоб викликати у слухачів довіру та співчуття — особливо коли він говорить про соціальну єдність, підтримку армії або проблеми сімей.

Наголос дозволяє змістити акценти та змінити інтерпретацію висловлювання. У політичній комунікації це часто застосовується для того, щоб виділити певні поняття або створити потрібне емоційне забарвлення.

Наприклад:

- наголос на позитивних словах (*great, strong, successful*) створює піднесеність;
- акцент на негативних (*weak, failure, danger*) викликає тривогу;

- повторне наголошення (*very, very strong*) — один із найвідоміших прийомів Трампа.

### Висновки до розділу 3

Цей розділ присвячено вивченню просодичних засобів у політичному дискурсі, їх впливу на сприйняття промов та їх ролі в процесі переконання аудиторії. Аналіз показав, що просодія є не лише елементом лінгвістичного оформлення, а й потужним інструментом комунікативного впливу, допомагаючи політикам досягати конкретних цілей у спілкуванні зі слухачами.

По-перше, дослідження підтвердило, що інтонація є одним з основних механізмів впливу. Вона дозволяє змінювати емоційне забарвлення промови, підкреслювати важливі повідомлення та створювати образ політика, який сприймається слухачами як впевнений, компетентний та харизматичний лідер. У промовах Дональда Трампа перед ключовими моментами часто використовується підвищена інтонація для посилення емоційного ефекту, тоді як Джо Байден використовує спадну інтонацію, яка створює відчуття спокою та серйозності.

По-друге, темп і ритм мовлення виконують стратегічну функцію. Вони визначають, наскільки промова сприймається як енергійна, впевнена або навпаки спокійна і врівноважена. Дослідження показало, що Трамп активно варіює темп для посилення уваги аудиторії і підкреслення негативних оцінок опонентів, тоді як Байден дотримується більш стабільного, рівномірного темпу, що сприяє сприйняттю його як зваженого та надійного лідера. Ритм мовлення також взаємопов'язаний із темпом і паузами, створюючи певний психологічний ефект і керуючи увагою слухачів.

Третій важливий аспект — паузи. Вони виконують не тільки структурну функцію, виділяючи логічні блоки та важливі тези, а й емоційну. Короткі паузи після ключових слів або фраз підсилюють драматичний ефект і концентрацію уваги слухачів, а довші паузи дозволяють аудиторії осмислити інформацію та

зменшити психологічне напруження. Розгляд прикладів показав, що Трамп робить паузи перед і після значущих тез для створення емоційного ефекту, тоді як Байден використовує паузи для логічного структурного оформлення виступу і підвищення переконливості.

У цьому розділі також розглядався маніпулятивний потенціал просодії. Інтонація, ритм, паузи, темп і колорит дозволяють політикам не лише передавати інформацію, а й впливати на емоційний стан своєї аудиторії. Просодичні засоби можуть посилювати емоційний вплив промови, створювати відчуття терміновості чи серйозності, будувати довіру чи страх і навіть змінювати сприйняття цього повідомлення.

Порівняльний аналіз промов Трампа та Байдена показав, що кожен політик використовує просодичні засоби по-своєму: Трамп використовує динамічні, емоційно заряджені інтонаційні лінії з різким ритмом та короткими паузами для мобілізації аудиторії та привернення уваги; Байден віддає перевагу рівномірнішому темпу, спокійному ритму та довшим паузам, що формує довіру, стабільність та серйозність. Це говорить про те, що просодія є важливим інструментом для формування політичного іміджу та комунікаційної стратегії.

Таким чином, просодичні засоби у політичному дискурсі виконують одночасно три ключові функції:

- 1) Емоційно-переконливу роль просодії у політичному мовленні важко переоцінити, оскільки вона безпосередньо впливає на сприйняття аудиторії і викликає певні емоції. Просодичні засоби відіграють центральну роль у формуванні емоційного впливу промови на аудиторію. Інтонаційні контури, зміни висоти тону, ритм і темп мовлення допомагають політику викликати конкретні емоції, такі як довіра, захоплення, тривога чи солідарність. Наприклад, підвищення тону або прискорення темпу може створювати відчуття напруженості та терміновості, тоді як низхідна інтонація та повільний темп сприймаються як спокій і впевненість. У цьому випадку просодія стає ефективним інструментом емоційної комунікації, що сприяє переконливості промови навіть без використання складних аргументів .

2) Структурну — допомагають логічно розділяти промову і виділяти головні думки; Просодія допомагає слухачам впорядкувати інформацію, надає промові чітку логічну організацію та виділяє ключові повідомлення. Наприклад, використання пауз перед важливими тезами дозволяє підкреслити значущість висловлювання і дає аудиторії час на його осмислення. Ритм та повторення ключових слів або фраз полегшують запам'ятовування основних ідей. Наголос на окремих словах допомагає аудиторії швидко визначити головні моменти, а змінювання темпу вказує на структурні переходи в промові. Таким чином, просодія не лише прикрашає мовлення, а й виконує когнітивну функцію, сприяючи кращому сприйняттю та розумінню змісту промови.

3) Маніпулятивну — дозволяють керувати увагою слухачів і формувати бажаний образ політика. Просодичні засоби дають політику можливість стратегічно впливати на сприйняття аудиторії та формувати бажаний образ. Завдяки змінам інтонації, наголосу, темпу та ритму мовлення можна керувати увагою слухачів, підкреслювати переваги одних тверджень і послаблювати значення інших. Пауза може створювати ефект очікування або драматизації, а емоційна мелодика голосу — відчуття серйозності, оптимізму чи тривоги. Такі маніпулятивні прийоми дозволяють політику формувати образ харизматичного, впевненого або авторитетного лідера, а також керувати емоційним станом аудиторії без зміни фактичного змісту промови.

У підсумку, аналіз просодичних засобів показав, що вони є невід'ємною частиною успішної політичної комунікації. Їх правильне використання дозволяє оратору досягти максимальної мовленнєвої ефективності, впливати на емоції та свідомість аудиторії, а також формувати довіру та імідж лідера.

## ВИСНОВКИ

У ході дослідження було комплексно вивчено політичний дискурс як особливий тип комунікації, а також роль просодичних засобів у формуванні його ефективності та переконливості. Аналіз літературних джерел та практичних матеріалів дозволив сформулювати низку ключових узагальнень та відповісти на поставлені завдання.

По-перше, політичний дискурс характеризується специфічними мовними та комунікативними особливостями. Він орієнтований на вплив на аудиторію, формування громадської думки та підтримку або трансформацію соціальних і політичних установок. Політичне мовлення завжди поєднує інформативну, переконливу, мобілізаційну та легітимаційну функції, що забезпечує комплексну взаємодію між політиком і аудиторією. Дослідження підтвердило, що просодичні параметри виступають невід'ємним інструментом реалізації цих функцій, дозволяючи керувати сприйняттям, емоційним фоном та увагою слухачів.

По-друге, було встановлено, що основні просодичні характеристики усного політичного мовлення — інтонація, темп, паузи, ритм і наголос — виконують три ключові функції: емоційно-переконливу, структурну та маніпулятивну. Інтонація дозволяє формувати бажаний емоційний ефект і підкреслювати головні меседжі промови. Темп мовлення та ритмічна організація допомагають виділяти ключові блоки інформації, підтримувати увагу слухачів і структурувати зміст виступу. Використання пауз та стратегічного наголосу сприяє посиленню впливу промови та формуванню авторитетного образу мовця.

По-третє, проведений аудитивний та акустичний аналіз політичних промов англomовних політиків, зокрема Дональда Трампа та Джо Байдена, показав різницю у застосуванні просодичних засобів. Трамп у своїх виступах використовує енергійніший, нерівномірний темп, різкі зміни інтонації, короткі паузи та підсилений наголос на ключових словах для мобілізації аудиторії та створення ефекту впевненості й рішучості. Байден, навпаки, демонструє

рівномірний темп, помірні інтонаційні коливання, довші паузи та помірний наголос, що формує у слухачів відчуття стабільності, спокою та довіри до мовця.

По-четверте, дослідження виявило закономірності використання просодичних засобів для переконання та маніпуляції громадською думкою. Встановлено, що зміна інтонації, темпу та наголосу може змінювати емоційне сприйняття промови, створювати враження серйозності, терміновості, оптимізму або небезпеки. Використання пауз та ритмічної структури дозволяє політику акцентувати увагу на ключових тезах, підсилювати ефект переконливості та керувати сприйняттям аудиторії без зміни фактичного змісту повідомлення.

Отже, просодичні характеристики англomовних політичних виступів відіграють вирішальну роль у забезпеченні ефективної комунікації, формуванні переконливості та впливу на аудиторію. Результати дослідження можуть бути використані у викладанні курсів з риторики, теорії та практики перекладу, комунікативних технологій, а також у підготовці політиків і ораторів до публічних виступів. Виявлені закономірності підкреслюють важливість комплексного підходу до аналізу політичного дискурсу, де просодія виступає ключовим інструментом впливу та комунікації.

Розділ 1 був присвячений теоретичним основам дослідження. Було встановлено, що політичний дискурс – це специфічний вид комунікації, метою якого є не лише передача інформації, а й формування ставлення, емоційної реакції та переконань аудиторії. Політичне мовлення характеризується високою структурованістю, ретельним підбором лексики та використанням різноманітних просодичних засобів, що забезпечують ефективність комунікації.

Встановлено, що просодія, яка включає інтонацію, ритм, темп, паузи та акценти, є ключовим компонентом усного мовлення та виконує низку важливих функцій:

1. Інформативна – забезпечує виділення основних ідей та логічну організацію висловлювання.
2. Емоційна – передає настрій, посилює силу переконання та впливу на слухачів.

3. Соціально маніпулятивна – створює імідж політика, контролює увагу та оцінки аудиторії.

Теоретичний аналіз показав, що без розуміння та використання просодичних особливостей неможливо досягти повного ефекту політичного впливу.

Розділ 2 присвячувався практичному аналізу виступів англомовних політиків. Було проаналізовано промови Дональда Трампа та Джо Байдена, зокрема щодо інтонаційної структури, темпу, пауз, ритму та наголосу. Дослідження показало, що кожен політик використовує просодичні засоби по-своєму, що формує різні комунікативні стратегії:

Дональд Трамп застосовує динамічний, нерівномірний ритм, швидкий темп і короткі паузи, що створює ефект мобілізації аудиторії, привертає увагу та підсилює емоційний вплив. Його інтонаційні контури часто висхідні перед ключовими тезами, що викликає оптимістичне та емоційно насичене сприйняття промови.

Джо Байден дотримується рівномірного темпу, плавного ритму та довших пауз, що створює враження спокою, послідовності та надійності. Спадні інтонаційні контури підкреслюють серйозність теми і формують образ відповідального лідера.

Порівняльний аналіз показав, що просодичний засіб дозволяє кожному політику реалізувати свою комунікаційну стратегію: Трамп зосереджується на емоційному та швидкому впливі, Байден — на побудові довіри та стабільності. Ритм, темп та інтонація не лише передають інформацію, а й активно впливають на сприйняття та емоції аудиторії.

У розділі 3 було детально розглянуто темпоральні та ритмічні особливості політичного мовлення. Виявлено, що темп і ритм виконують одночасно кілька функцій:

1. Емоційно-психологічну — прискорений темп підсилює напруженість і терміновість, уповільнений — серйозність та вагомість повідомлення.

2. Структурну — ритмічні паузи допомагають слухачам орієнтуватися в логічних блоках промови та краще засвоювати інформацію.
3. Маніпулятивну — комбінація темпу, ритму та пауз дозволяє політику керувати увагою аудиторії і створювати бажаний образ лідера.

Аналіз показав, що ритм і паузи взаємопов'язані: короткі паузи у швидкому ритмі підкреслюють емоційний вплив, а довгі паузи у спокійному ритмі підсилюють довіру і серйозність промови. Це дозволяє політикам ефективно комбінувати інформаційні та емоційні стратегії.

Одним із найважливіших аспектів дослідження стало виявлення маніпулятивного потенціалу просодії. Інтонація, темп, ритм, паузи та наголос дозволяють політикам:

- створювати емоційний вплив, викликаючи оптимізм, тривогу чи страх;
- підкреслювати позитивні або негативні оцінки;
- керувати увагою слухачів і формувати оцінку подій або дій опонентів;
- формувати бажаний імідж лідера.

Дослідження показало, що ефективне використання цих засобів значно підвищує переконливість промови та вплив на аудиторію. Приклади Трампа і Байдена демонструють, як різні стратегічні підходи до просодії формують різні комунікативні ефекти.

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Просодія є важливим компонентом політичного дискурсу і виконує інформаційні, емоційні, структурні та маніпулятивні функції.
2. Інтонація, темп, ритм, паузи і наголос тісно взаємопов'язані і формують єдину просодичну систему, здатну значно впливати на сприйняття промови аудиторією.
3. Порівняльний аналіз показав, що різні політики використовують просодичні засоби відповідно до власних комунікативних стратегій: Трамп орієнтований на емоційне підвищення уваги та мобілізацію аудиторії, Байден — на формування довіри, спокою і серйозності.

4. Темп і ритм мовлення, а також паузи, виконують одночасно емоційну, структурну і маніпулятивну функції, дозволяючи політику керувати психологічною реакцією слухачів.
5. Просодичні засоби маніпуляції дозволяють політику формувати образ лідера, посилювати власні аргументи та ослаблювати вплив критики опонентів, навіть без зміни змісту промови.
6. Практичний аналіз показав, що ефективне використання просодії у політичному дискурсі підвищує переконливість виступу і забезпечує досягнення стратегічних комунікативних цілей.

Таким чином, дослідження підтвердило, що просодія є невід'ємним інструментом сучасної політичної комунікації. Вона дозволяє політикам не лише передавати інформацію, а й активно впливати на емоції, оцінки та поведінку аудиторії. Знання просодичних засобів та вміння їх використовувати є ключовим фактором успіху політичної промови та створення ефективного політичного іміджу.

У сучасному політичному дискурсі велике значення має не лише зміст висловлювань, але й форма їхньої подачі. Важливим аспектом ефективної комунікації є просодія, яка забезпечує можливість політикам більш точно передавати свої меседжі, акцентувати ключові моменти та впливати на емоційний стан аудиторії. Просодичні засоби дозволяють не лише інформувати, а й формувати ставлення слухачів до висловлювань та самого мовця, що є важливим для досягнення поставлених комунікативних цілей.

Крім того, у процесі політичної комунікації просодія відіграє роль посередника між логічною структурою промови і емоційним сприйняттям аудиторії. Вона створює певну атмосферу, задає темп, ритм і емоційний тон виступу, допомагаючи політику краще донести свою позицію. Використання інтонації, пауз, темпу та наголосу дозволяє керувати увагою слухачів, акцентувати ключові повідомлення та підтримувати зацікавленість аудиторії протягом усього виступу.

Особливо важливою є здатність просодичних засобів створювати психологічний ефект. Застосування інтонаційних контурів, варіювання темпу та ритму, а також стратегічне розташування пауз дозволяє не тільки передавати інформацію, але й викликати у слухачів певні емоції: впевненість, тривогу, оптимізм, здивування чи натхнення. Завдяки цьому політик може більш ефективно доносити свої ідеї та мотивувати аудиторію до дій, навіть не змінюючи смислового навантаження промови.

Узагальнення досліджень показує, що правильне застосування просодичних характеристик підвищує ефективність політичної комунікації та робить меседжі більш переконливими і запам'ятовуваними. Просодія виступає як інструмент управління увагою, засіб підкреслення важливості інформації та метод створення емоційного зв'язку з аудиторією. Крім того, вона допомагає формувати образ політика, визначати його стиль виступу та підтримувати певний рівень авторитетності в очах слухачів.

Таким чином, впровадження просодичних засобів у політичне мовлення дозволяє забезпечити комплексний ефект впливу: поєднується логічна структура висловлювання з емоційною насиченістю, що підвищує загальну ефективність комунікації та сприяє формуванню позитивного сприйняття мовця аудиторією. Вивчення цих аспектів є важливим для наукового аналізу політичного дискурсу, підготовки майбутніх ораторів та розробки методик вдосконалення публічних виступів у різних сферах суспільного життя.

Висновки роботи підтверджують важливість комплексного підходу до вивчення політичного дискурсу, при цьому просодія розглядається як стратегічний комунікаційний ресурс, що визначає успіх політичної взаємодії та ефективність переконання аудиторії.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрович М. В. Просодія українського емоційного мовлення (експериментально-фонетичне дослідження) / М. В. Александрович. – Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – 142 с.
2. Андрійчук М. В. Психолінгвістичні аспекти емоційного забарвлення мовлення. Львів: ЛНУ, 2016. 180 с.
3. Бойко Т. Г. Риторика сучасного політика: методи та технології впливу. Київ: Видавничий дім, 2018. 200 с.
4. Борзенко О. Інтонація та її вплив на мовленнєве спілкування. Журнал «Філологія». 2018. № 3. с. 22–27.
5. Борзенко Л. Б. Фонетика та просодія сучасної англійської мови. Харків: ХНУ. 2018. 180 с.
6. Гнатюк І. М. Стратегії переконання в публічному мовленні. Харків: Фоліо, 2015. 170 с.
7. Голота Т. Маніпулятивні повідомлення в заголовках новинних інтернет-ресурсів. Мовознавство. 2021. URL: <https://ukr.movoznavstvo.knu.ua/article/view/1176>
8. Голота Т. Мовні засоби маніпулятивної риторики в текстах українськомовних медіаресурсів. Київ. 2022. с.7
9. Іваненко С. О. Вплив інтонації та темпу на сприйняття промови. Київ: Академвидав, 2014. 155 с.
10. Карпова Л. М. *Політичний дискурс: структура, функції, моделі*. Київ: Либідь, 2008. 276 с.
11. Карпова Н. В. *Психолінгвістика: теорія і практика*. Київ: Либідь. 2008. 256 с.
12. Карпова Т. В. *Просодія та її функції в усному мовленні: дис. ... канд. філол. наук*. Одеса, 2008. 145 с.
13. Карпова Т. В. *Психолінгвістика усного мовлення*. Київ: Либідь. 2008. 210 с.

14. Кузнецова Н. В. Інтонація сучасної української мови: Теоретико-експериментальні дослідження. Київ: Видавництво Київського університету, 2010. 248 с.
15. Лисенко Ю. В., Манелюк Ю. М. Маніпулювання як складова політичної комунікації в умовах інформаційних протистоянь. Київ: КНЕУ. 2024. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/083ba277-171c-4fc9-adcc-4cfabacc03bf>
16. Pogosyan R. Комунікативна стратегія політичного оратора. Львів: Видавництво ЛНУ. 2019. 110 с.
17. Савченко О. П. Мовні стратегії політичного впливу. Київ: Наукова думка, 2019. 214 с.
18. Савченко О. Просодика і риторика: теорія і практика. Харків: Фоліо, 2019. 144 с.
19. Савченко Є. Фонетичні засоби реалізації теми та реми в українському усному мовленні. Одеса: Лінгвістичні студії, 2019. 30 с.
20. Савченко Т. Б. Інтонаційна структура англійської мови: теорія і практика. Київ: КНУ, 2019. 142 с.
21. Сотников А. В. Просодичні засоби актуалізації комунікативно-прагматичних інтенцій у британському політичному дискурсі. Київ. 2011. 280 с.
22. Стеценко В. П. Просодичні особливості мовлення. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 190 с.
23. Федоренко І. Просодичні характеристики українського усного мовлення. Київ: Інститут мовознавства НАН України, 2019.
24. Фуко М. Археологія знання. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи». 2009. 326 с.
25. Чернявська О. В. Емоційний аспект політичної комунікації. Київ: Наукова думка. 2020. 96 с.
26. Andrews J. *The Power of Pause: Speech and Persuasion in Political Discourse*. New York: Routledge. 2016. 192 p.
27. Atkinson J. M. *Our Masters' Voices: The Language and Body Language of Politics*. London: Routledge. 1984. 216 p.

28. Beckman M. *Prosodic Systems and Intonation in English*. Berlin: Mouton de Gruyter. 2006. 178 p.
29. Beckman M. *Prosody and Intonation in English Speech*. Cambridge: Cambridge University Press. 2006. 210 p.
30. Beckman M. E. *The ToBI Annotation Conventions*. Ohio State University. 2006. 64 p.
31. Biden J. R. Remarks at Campaign Rally in Sarasota, Florida. 2020. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-sarasota-florida-0>
32. Biden J. R. Inaugural Address. Washington D.C., January 20, 2021.
33. Brown G. *Tempo and Rhythm in Public Speaking*. London: Palgrave Macmillan. 2015. 178 p.
34. Crystal D. *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press. 2011. 512 p.
35. Crystal D. *A dictionary of linguistics and phonetics*. 6th ed. Oxford: Blackwell Publishing. 2011. 635 p.
36. Crystal D. *Prosodic Systems and Intonation in English*. 2011. C. 267-269
37. Fairclough N. *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press. 1992. 259 c.
38. Fletcher J. *Intonation and Meaning in Speech*. Oxford: Oxford University Press. 2010. 150 p.
39. Gussenhoven C. *The Phonology of Tone and Intonation*. Cambridge: Cambridge University Press. 2004. 234 p.
40. Habermas J. *The Theory of Communicative Action*. Vol. 1: Reason and the Rationalization of Society. Boston: Beacon Press. 1984. c.85
41. Hartley P. *Public Speaking and Political Communication*. London: Sage Publications. 2012. 224 p.
42. Heritage J., Greatbatch D. Generating applause: A study of rhetoric and response at party political conferences. *American Journal of Sociology*. 1986. Vol. 92. No. 1. P. 110–157.
43. Humphrey T. *Stress and Intonation in English*. Oxford: Oxford University Press. 2013. 184 p.

44. Jenkins L. *Intonation and Emotional Expression in Speech*. New York: Springer. 2017. 158 p.
45. Jun S.A. *Prosodic Typology: The Phonology of Intonation and Phrasing*. Oxford: Oxford University Press. 2005. 320 p.
46. Jun S.A. *Prosodic Typology: The Phonology of Intonation and Phrasing*. Oxford: Oxford University Press. 2005. 222 p.
47. Kendon A. *Gesture: Visible Action as Utterance*. Cambridge: Cambridge University Press. 2004. 45 p.
48. Laclau E., Mouffe C. *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*. London: Verso. 1985. c. 45
49. Ladd D. R. *Intonational Phonology*. Cambridge: Cambridge University Press. 2008. 300 p.
50. Leathers D.G. *Communication Skills for Leaders: Persuasion and Influence*. New York: McGraw-Hill 2019. 256 p.
51. Morton J. *Rhythm and Tempo in English Speech Perception*. London: Routledge. 2014. 198 p.
52. Silverman K., Pierrehumbert J. *The Timing of Prosodic Events in English*. *Phonology*. 1990. Vol. 7. P. 101–141.
53. Smith R. *Donald Trump's Public Speaking: Style and Effect*. New York: Palgrave Macmillan. 2018. 176 p.
54. Sushko Z., Levytska Y. *Prosodic organization of English political discourse*.
55. Tannen D. *The Power of Talk: Who Gets Heard and Why*. Harvard: Harvard University Press. 2007. 128 p.
56. Trump D. J. *Remarks at "Save America" Rally in Latrobe, Pennsylvania, December ...2021*. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/remarks-save-america-rally-latrobe-pennsylvania>
57. Trump D. J. *Inauguration Address*. Washington D.C., January 20. 2025. URL: <https://www.washingtonpost.com/politics/2025/01/20/donald-trump-inauguration-speech-transcript/>

58. Trump D. J. Farewell Address. White House. January 19. 2021. URL:  
<https://www.rev.com/transcripts/president-donald-trump-farewell-address-speech-transcript>
59. van Dijk T. A. Discourse and Context: A Sociocognitive Approach. Cambridge University Press. 2008. 307 c